

SENTEZ**15**

Doğu Akdeniz'de Gerilim: Sıcak Denizler Bulanırken

Geçtiğimiz birkaç yıl içinde Türk Devleti, enerji kaynaklarına yönelik ve hatta yer yer buna da bağlı olarak Akdeniz'deki haklarının korunması bahanesiyle, Akdeniz'e kıyısı bulunan ülkelere yönelik saldırgan bir tutum izledi.

Semadirek'ten Rodos'a Yunanistan'a bağlı adaları yok sayarak, Doğu Ege ve Akdeniz sularında kontrol sağlamak amacıyla Mavi Vatan olarak adlandırdıkları bir politikayı izlemeye başladı.

İzlenen politikalar süreci daha fazla geren bir içeriğe sahip oldu... Diyalog veya savaş çağrıları ne düzeyde ve hangi içerikte olursa olsun, Akdeniz'in kızgın suları artık *altındaki hidrokarbonlardan daha az yanıcı değil.*

özgür gelecek

pêşeroja azad

Gerçekler Devrimcidir

9 - 22 Eylül 2020

15 Günlük Devrimci Gazete | Sayı 220

www.ozgurgelecek18.net

Ücreti: 2 TL

FAİLİ DEVLET

Türk Devleti, dış politikada savaş naraları atarken, iç politikada muhalefete yönelik baskıcı - faşizan uygulamalarına devam ediyor. Pandemi sürecinde, halk sağlığı için değil bir avuç asalak için ekonomik önlemler alınıyor; bir taraftan idam söylemlerine yeni nefesler verilirken tecavüzcüler, kadın katilleri dışarıya salıveriliyor. Kürt halkına yönelik ırkçı saldırılar önce yok sayılıyor sonra bu saldırılar münferit örneklermiş gibi gösterilmeye çalışılıyor. Oysa halka yönelik gerçekleşen tüm bu saldırıların örgütlendiği yer ise şüphe yer bırakmayacak kadar ortada... İlgili yazılar; **3-4, 6, 9, 10** ve **24**'üncü sayfalarımızda yer almaktadır.

YENİ KADIN**9**

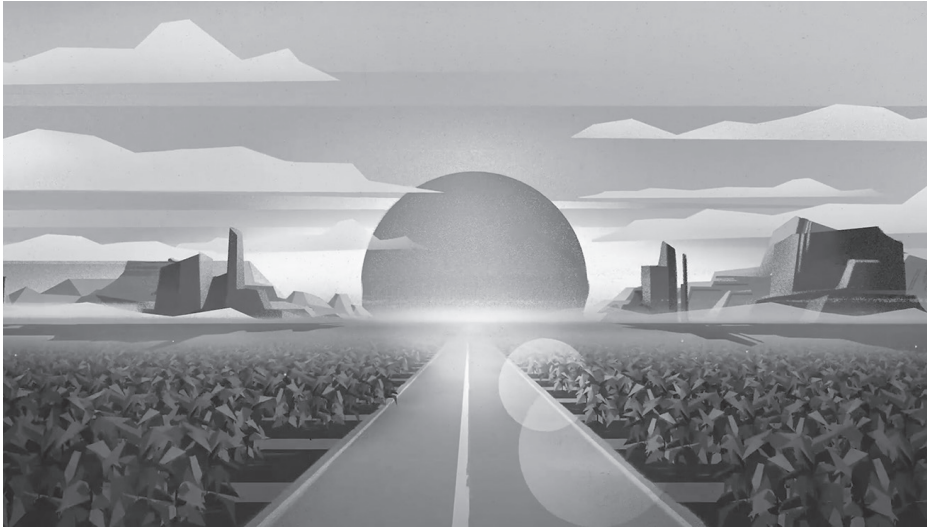
Kadınlara, Eşcinsel Erkekler, Translara ve Biseksüellere;

Her cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinden kadınların, eşcinsel erkeklerin, biseksüel ve transların uğradığı tek sömürü de cinsel sömürü olmuyor tabii ki. Sınıfsal ve ulusal sömürüyü katmerli yaşıyoruz. Bu nedenle de ezilenin ezileniyiz. Ancak buna boyun eğmiyor mücadeleyi de perçinliyoruz.

Siyasette Çocukluk, Gençlik ve Olgunlaşmak (1/2)

70'li yılların ardından esasta iki hatalı değerlendirme toplumsal mücadelenin kitselleşerek büyümesini engelleyen en büyük iki faktör olmuştur.

Her olgu ya da nesnenin bir doğuş, gelişme ve büyüüp olgunlaşarak yok olup sönmürlenme süreci vardır. Bu yasa, doğa ve toplum hayatında olduğu gibi toplumsal hareketlerin de gelişim seyrinde işleyen bir yasadır. Bu yasayı görmezden gelenlerin, üstünden atlayanların, yaşamda var etmek istedikleri amaçlara ulaşma imkânı bulamadıklarına hep beraber onlarca kez tanıklık etmişizdir. Coğrafyamızdaki sınıf mücadelesi tarihi de diğer coğrafyaların sınıf mücadeleleri tarihleri gibi bu doğal gelişme seyrini izleyerek bugünlere gelmiştir. Ancak bu tarihsel gelişme sürecinin oldukça uzun yıllara dayanmasına rağmen yaşamın doğallığına uygun bir gelişme ve olgunlaşma düzeyine ne yazık ki ulaşamadığı da bilinen bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır. Bu hayati sorunumuzun temel nedenlerini bulup ortaya çıkarmadan arzu ettiğimiz bir düzeyi yakalamamızda en azından kısa vadede olanaklı görünmüyor. Bunca emek, özveri ve ödenen ağır bedellere rağmen eğer haklı ve doğru olan düşünceler ciddi bir toplumsal güç tarafından kabullenilip savunulmuyorsa; illaki bunun bir ya da bir kaç sebebi vardır? Sebepler üzerinde durup düşünmek ve yaşanmış zorlu geçmişten yeni dersler çıkartmak ve bu dersler ışığında daha bilinçli bir şekilde yolumuza devam etmek günün ihtiyacıdır. Coğrafyamız sınıf mücadelesi tarihinde, iki temel yanlışın halk hareketinin büyüüp gelişmemesinde hatırı sayılır bir rolü olmuştur. Bu yanlışın 1970'lere

kadar önde geleni; mücadelenin ağırlıklı olarak sistem sınırlarına hapsedilmiş parlamentarist, sendikalist ve pasifist demokratik alanla sınırlandırılmış legal mücadelenin ötesine geçmemiş olmasıydı. Mücadelenin diğer alan ve biçimlerini küçümseyen hatta savunanları anarşist, goşist ve teröristlikle suçlayan tek yanlı sakat bir bakış açısına sahipti. Bu tek yanlı bakış açısının gençliğin gelişen militan kesimlerinde yarattığı tepkinde etkisiyle demokratik mücadeleyi küçümseyen sol sekte bir anlayışın giderek bir çizgi şeklini almasına zemin oluşturdular. Bu anlayışın devamla bir akım haline gelmesinde sağ pasifizme karşı gelişen tepki ve farklı coğrafyalarda esen sol rüzgârların büyük bir etkisi olmuştur Büyük Proleter Kültür Devrimi, Vietnam Ulusal Kurtuluş Devrimi, Latin Amerika'daki toplumsal hareketler ve 68'deki isyanlar coğrafyamızdaki sol hareketlerin kendi öncü güçlerine ilişkin rollerini abartmasına yol açmış, kitlelerin gerçekliği ile örtüşmeyen bir pratiğin çizgi haline getirilmesine sebep olmuştur. Coğrafyamızdaki sınıf mücadelesi gerçekliğiyle örtüşmeyen bu mücadele hattı, egemen güçlerin amansız saldırılarıyla bastırılmaya çalışılmış, hareketlerin büyük bir inanç ve mücadele kararlılığına sahip önderleri idamlar, pusular ve insanlık dışı işkence yöntemleriyle katledilmişlerdir. 1972 ağır örgütsel yenilgisiyle öncü ve önder kadrolarını kaybeden devrimci yapılar, yenilginin sebeplerinden de

doğru dersler çıkarma olgunluğuna da erişemeyince, 1980'deki ikinci bir yenilgiden de kurtulamamıştır. Yenilgilerden ders çıkarma nesnel gerçekliklere uygun doğru bir çizgiye evrilme biçiminde olmamış, daha çok soldan sağ hatta savrulma şeklinde biçimlenmiştir. Coğrafyamızda ortaya çıkan devrimci yapılar, kendi yerelinin sosyolojik, demografik ve kültürel sorunları noktasında derinlikli siyasal analizler yapma yerine, uluslararası arenada öne çıkan devrim stratejilerinden kendi kavrayış ve yorumlarına uygun gördükleri şablon denebilecek strateji ve taktikleri kendi coğrafyalarına uygulama çabasına giriştiler. Canla başla giriştikleri bu sosyal pratik, kısa sürede hasımlarının acımasız saldırılarıyla karşılaşmış hareketler ağır örgütsel yenilgiye uğratarak önderleri katledilmişlerdir.

Bu büyük yenilgiye harekete teorik önderlik eden kadroların en önde gelenleri katledilip birçoğu da tutsak edilince hareketler yenilgiden derinlikli dersler çıkaramamış ve günün ihtiyaçlarına cevap olacak bir mücadele hattı oluşturulamamıştır. 1972 yenilgisinden gerekli doğru dersler çıkaramayan devrimci yapıların kimisi 72 çizgisini mahkûm ederek sağ hatta savrulmuş, çizgiyi savunanlarda bu pratiğin teorik tezlerini dokunulmaz tabulara dönüştürerek o pratiğin eksik ve yetmezliklerini görmezlikten gelmişlerdir. Bu iki hatalı değerlendirme toplumsal mücadelenin kitselleşerek büyümesini engelleyen en büyük iki faktör olmuştur. Geleneğimizin ağırlıklı kesimi teorik tezlerini yarı sömürge ülke olması ve o süreçte köylülüğün nüfusun ağırlıklı olarak kırdan yaşaması nedeniyle uzun süreli halk savaşıyla devrimini gerçekleştiren ÇKP'nin temel teorik tezlerini bir kalıp olarak bu coğrafyaya uygulama yanlışlığına düşmüştür. Ödediği ağır bedellere rağmen mücadele yürüttüğü alanlarda toplumla istenilen güçlü bağlar kuramamış, zaman zaman kazandığı mevzileri de koruyamayarak düşman darbelerinin de etkisiyle geçmişinin gerisine düşmüştür. Geliştirip güçlendirmeyen bu politikanın esas yanlışlığı; içinde yaşadığımız toplumun temel Çelişkilerini doğru tespit edememektir. Kaynaklı izlenen öznelci pratik, sol tasfiyeciliktir. Oldukça karmaşık çelişki ve ilişkiler içinde yaşamaktan

kaynaklı demokratik haklarının bile bilincinde olmayan bir topluma dair yargılarımız oldukça subjektif kalmıştı.

Aslında hareketin temel tezlerini yazan önderlik, bu coğrafyanın öncelikli sorununun halk için demokrasi ve özgürlükler sorunu olduğunu eserlerinde ortaya koymuş ancak bunu gerçekleştirecek asgari programın coğrafya ya özgün ayrıntılarını ortaya koyamadan ağır örgütsel yenilgiyle karşı karşıya kalmıştı.

Devam edecek

Mehmet Ali Eser'in yazmış olduğu, 12 Eylül AFC'si süreci ve sonrasında Davutpaşa Hapishanesi'nde faşizme karşı direnişi konu edinen belgesel-roman Nisan Yayıncılığın 2'inci baskısıyla çıktı.

'Kazanacağımız Günler İçindi' Kitabı 2'inci Baskısıyla Çıktı

Kitabın ikinci baskısı, kısmi editöryel ve özellikle kadın sorununa ilişkin yaklaşımdaki değişim ile yeniden gözden geçirme sonucu yapılan düzenlemeler ile okuyucunun karşısında.

Nisan Yayıncılığın ikinci baskıya ön sözünden bir kesit şu şekilde:

"Elinizdeki kitap, yarı-askeri faşist diktatörlük formunda kurulmuş "türkiye cumhuriyet" sisteminin 1960'lardan itibaren yürürlüğe soktuğu askeri faşist darbeler sisteminin en yıkıcısı olan 12 Eylül Askeri Faşist Darbesini, Davutpaşa askeri kışlasında karşılayan tutsakların yaşamlarını konu eden eder.

Burada, darbeden altı ay önce tutsak edilen bir grup siyasi tutsağın, sistemli yaptırım dayatmaları, şiddet ve periyodik işkenceler yoluyla politik tutumlarından ve insani özünden soyundurma dayatmalarına karşı gösterdikleri direnişi göreceksiniz."

Yazarın ikinci baskıya ön sözünden bir bölüm ise şu şekilde:

"Öneriler doğrultusunda ikinci baskıyı tekrar gözden geçirdim, eril dilden, isim hatalarından ve gözden kaçmış kimi tarihi anların kaydedilmemiş olması eksikliklerinden kurtardım sanıyorum. Her zamanki dikkatli okumalarınızı şimdi, daha bir "damak tadı" almış olarak okuyacağımıza inançla..."

FAŞİST KUŞATMAYI YARACAĞIZ!

Kuşatma ve saldırının boyutları faşist rejimin son süreçte daha da belirginleşen “Kızıl Elma” ülküsü olarak tanımlansa da gerçekte devlet iktidarını elinde tutan hakim sınıf kliğinin iktidar ömrünü mümkün olduğunca uzatma politikası olarak anlaşılmalıdır.

Türkiye toplumu tam bir faşist kuşatma altındadır. Bu faşist kuşatma kendisini, ırkçılıkla, şovenizmle, ataerkillikle, Siyasal İslam’la vb. beslemektedir. İşçi sınıfına, kadınlara, başta Kürt ulusu ve Alevi inancına sahip halk katmanları olmak üzere çeşitli milliyet ve inançlardan halkımıza yönelik dizginlerinden boşaltılmış bir saldırı söz konusudur. Türkiye işçi sınıfı ve halkı, hemen her alanda rejimin katletme, baskı, çürütme, yozlaştırma, düşkünleştirme saldırılarına muhatap olmaktadır. Bunun yanında başta çevre olmak üzere, hayvanlara yönelik istismar ve şiddet vakalarında da patlama vardır.

Meselenin sadece fiili bir faşist saldırı olarak anlaşılması önemlidir. Örneğin Ağustos ayında İSİG Meclisi’nin açıklamasına göre “en az” 208 işçi, iş cinayetleri nedeniyle hayatını kaybetmiş durumdadır. Kayda geçen ve katledilen işçilerin önemli bir kısmı Covid-19’dan ölmüştür. Salgın başlangıcından günümüze toplamda 62’si sağlık çalışanı olmak üzere “en az” 224 işçi koronavirüsten yaşamını yitirmiştir. Salgın nedeniyle birçok sektörde üretim ve hizmetlerin düştüğü, 4 milyondan fazla işçinin yarı zamanlı çalıştığı, ücretsiz izne çıkarıldığı koşullarda bu tablo çok ağırdır. Önceki yıllara oranla bakıldığında tam bir katliam söz konusudur. Diğer bir ifadeyle salgın gerçekte işçi sınıfını vurmaktadır. Faşist rejim ise

“çarklar dönmeli” deyip, hiçbir önlem almayarak işçi sınıfını çalışmaya zorlamaktadır.

Yine örneğin, ağustos ayında 27 kadın öldürüldü. 23 kadının ölümü de şüpheli bulundu. Rejimin kadın katliamının boyutları ortadayken kazanılmış bir hak olan “İstanbul Sözleşmesi”ni bile tartışmaya açması, saldırının kapsamı hakkında bir fikir vermektedir. Faşizmin ataerkillikle beslenen kıyıcılığı her zaman kadınları vurmaktadır. Kadınlar sadece katledilmemekte, başta taciz ve tecavüz olmak üzere, ataerkilliğin her türlü saldırısı altında yaşam mücadelesi vermektedir.

Kuşatma ve saldırının boyutları faşist rejimin son süreçte daha da belirginleşen “Kızıl Elma” ülküsü olarak tanımlansa da gerçekte devlet iktidarını elinde tutan hakim sınıf kliğinin iktidar ömrünü mümkün olduğunca uzatma politikası olarak anlaşılmalıdır. Diğer bir ifadeyle “rejimin faşist karakteri budur, o nedenle bu saldırılar olmaktadır” demek yetmemektedir. Türkiye toplumuna yönelik faşist saldırganlığın boyutlarının bu denli artmış olması rejimin içinde bulunduğu durumla ilgilidir.

Bütün manipülasyonlara rağmen ekonomik kriz tüm hızıyla sürmek-

tedir. Sadece gıda maddelerinde enflasyon yüzde 26’yı geçmiş durumdadır. Son on yılda dış borç yüzde 300 artmış, dolar 2009 sonunda 1.5 TL düzeyindeyken, bugün 7.4 TL’yi zorlamaktadır. Ki bu rakam rejimin tarihinde bir ilktir. Bu zaman diliminde dış borç 148 milyar dolardan 437 milyar dolara yükselmiştir. Covid-19 salgını rejimin, gerçekliği gizlemesine ve hatta rakamlarla oynamasına rağmen kontrolden çıkmış durumdadır. İşsizlik, yoksulluk artmaya devam etmektedir. Bütün bu tablo beraberinde rejimin kitle desteğinin erimesine neden olmakta, halk kitlelerinde rejime yönelik tepki ve öfkenin biriktiği gözlemlenmektedir.

Bu durum faşizmi içte halka yönelik saldırısının dozajını artırmaya, dışta ise yeni askeri maceralara, kontrollü krizler yaratıp iktidar ömrünü uzatmaya itmektedir. Faşist rejim sıkıştıkça bir yandan saldırılarını artırmakta, diğer yandan ise içte ve dışta hamasi ve demagojik sloganlara başvurmaktadır. Ayasofya’nın camiye çevrilmesi adından Malazgirt kutlamalarına, Karadeniz’de gaz müjdesine, son olarak Doğu Akdeniz’de Yunanistan’la tırmandırılan gerilime kadar bir dizi hamle devreye sokulmaktadır.

Rejimin Yunanistan’la olan gerili-

mi küçümsenmemelidir. Kuşkusuz ki yaşanan bu gerginlik her iki devletin hakim sınıfları açısından kendi çıkarları için kullanılmaktadır. TC rejimi için, içinde bulunan durum nedeniyle “kontrollü bir çatışma” olasılık dahilindedir. Böylesi bir durum, başta rakip hakim sınıf kliği olmak üzere bütün düzen içi muhalefeti yeni bir “Yenikapı Ruhu”yla iktidarın arkasında safa dizecektir. Rejim, en azından 2023’e kadar kendini garanti altına almak istemekte, bunun içinde içerde Türkiye halkına, çevreye ve doğaya yönelik saldırılarını sürdürmektedir.

Faşist rejim sıkıştığı oranda saldırılarını artırmaktadır!

Son süreçte yaşanan çeşitli örnekler bunu bir kez daha göstermektedir. Örneğin 18 yaşındaki İpek Er’e cinsel saldırıda bulunarak ölümüne neden olan Uzman Çavuş Musa Orhan, sadece 7 gün tutuklu kalmış ve ardından tahliye edilmiştir. Bu pratiğin anlamı, halk karşısında rejimin en alt rütbeli görevlisini dahi koruması ve kollamasıdır.

Bu gelişmenin hemen ardından TİP Milletvekili Barış Atay’ın tahliye edilen Musa Orhan’ı kastederek, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’ya “*Sen bir seri tecavüzcüyü korudun, kolladın*” demesine S. Soylu; “*Benden ‘teca-*

Suruç'un 5'inci Yıl Dönümü Eyleminden | Kadıköy

Faşist saldırganlık olduğu müddetçe, ona karşı mücadele edenler mutlaka olacaktır. Önemli olan bu mücadeleyi başta işçi sınıfı olmak üzere kadınların, gençlerin, Kürt ulusunun, Alevilerin kısacası bütün Türkiye halkının demokrasi, özgürlük ve devrim mücadelesiyle birleştirebilmektedir.

vüzcü kollayıcı' olmaz da senden tam tecavüzcü olur. Tuma'nın kollayıcısı... Dikkat yakalanma..." diyerek yanıt vermesinin hemen ardından saldırıya uğraması ise rejimin ulaştığı aşamayı özetler niteliktedir.

Bu saldırı, faşizmin Türkiye Kürdistanı'nda bu türden politikaları bilinçli olarak yürüttüğünün kanıtı olmasının yanında, bizzat İçişleri Bakanı eliyle devlet aygıtının nasıl örgütlendiğini de göstermektedir. Bir sınıfın diğer sınıf üzerinde baskı aygıtı olarak örgütlenen devlet, Türk hakim sınıfları tarafından kendi koyduğu kuralları bile tanımayan, lümpenleştirilmiş, adeta büyük bir çete ve mafya örgütüne dönüştürülmüş durumdadır.

Bir başka örnek ise "müritlerine devletin kontrol mekanizmalarına sızma" çağrısında bulunan tarikat lideri Fatih Nusrullah'ın, bir müridinin 12 yaşındaki çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle tutuklanmasıdır. Olayın açığa çıkması ve üzerinin kapatılmamasının nedeni AKP'nin son dönem politikaları ile bu tarikatın istediklerinin uyuşmaması ve çıkar çatışmalarında ters düşmeleri

olsa da bu durum bize rejimin bir yandan tarikat örgütlenmelerine yaslandığını, diğer yandan ise bu örgütlenmelerin topluma yönelik saldırının bir aracı olarak kullandığını göstermektedir. Nitekim rejim, meselenin dallanıp budaklanmaması için işlenen suçta dair haberlere yayın yasağı getirdi.

Benzer bir gelişmede, Kurban Bayramı'nın birinci gününde Erzin-can'da mesire alanında mısır satarken zabita tarafından tezgâhına el konulan seyyar satıcı 47 yaşındaki Yavuz Polat'ın üzerine benzin döküp kendini yakması ve hayatını kaybetmesinde yaşandı. Erzin-can Sulh Ceza Hakimliği, Polat'ın yaşamını yitirmesinin ardından hakkında çıkan haber ve yazıların kaldırılması ya da erişime engellenmesi yönünde karar aldı.

Rejim bir yandan halka karşı işlediği suçları artırırken, diğer yandan bu suçların üzerini örtmek için hamle yapmakta, sansür politikalarını devreye sokmaktadır. Sadece sahte trol hesaplarından değil, bizzat havuz medyası aracılığıyla, yalana, manipülasyona, karşı propagandaya başvurmaktadır. Örneğin Mardin'den Sakarya'ya fındık toplamaya giden Kürt

işçilere yönelik ırkçı ve şoven saldırı bizzat valilik açıklamasıyla yok sayıldı. Ortada görüntüler olmasına, işçilerin beyanlarına rağmen var olan gerçeklik ters yüz edildi. Sakarya'da yaşanan bu örgütlenmiş ırkçı ve şoven saldırı ilk olmamakla birlikte, gelinen aşamada rejimin bu kadar pervasızlaşması dikkat çekicidir.

Çözüm örgütlü mücadelede, sokağın ve dağın güçlendirilmesinde...

Faşist rejimin içinde bulunduğu durumdan çıkması mümkün değildir. Rejim ancak işçi sınıfı ve halka saldırılarını artırmakta, "tarihsel düşman"ları devreye sokup, kontrollü kriz ve provokasyonlar gerçekleştirerek ayakta durabilir ve ömrünü uzatabilir. Faşist rejimin içinde bulunduğu durum dönemsel değil yapısalıdır. Emperyalist kapitalist sisteme bağımlı toplumsal formasyon bir devrimle değişmediği müddetçe bu sorunlar devam edecektir. Böyle olduğu içindir ki; rejim kendisi için ölüm kalım mücadelesini bütün ülke için bir beka meselesine dönüştürmek istiyor.

Kuşkusuz ki; faşizm ülkemize AKP ile gelmemiştir. TC kuruluşundan iti-

baren faşist bir devlet örgütlenmesine sahiptir. Günümüzde içte ve dışta faşist saldırganlığın bu denli artırılması bu açıdan yanıltıcı olmamalıdır. TC rejiminin "normali" faşizmdir. Günümüzde içte işçi sınıfına ve halk tabakalarına, dışta ise başta Kürt ulusunun kazanımları olmak üzere "tarihsel düşman"lara yönelik saldırganlığın bu derece artması, rejimin krizi ile doğru orantılı olarak değerlendirilmelidir. Krizin derinleşmesi rejimi içerde daha fazla baskıya ve saldırganlığa, dışarda ise işgal ve saldırganlığa, kontrollü çatışmalara ve provokasyona itmektedir.

Rejimin faşist saldırganlığının önünü kesmek, faşizmi ezmek ancak ve ancak örgütlü mücadeleyle, sokakları terk etmeyerek ve devrim mücadelesini büyüterek mümkündür. Başka çıkış yolu bulunmamaktadır. Faşist saldırganlık olduğu müddetçe, ona karşı mücadele edenler mutlaka olacaktır. Önemli olan bu mücadeleyi başta işçi sınıfı olmak üzere kadınların, gençlerin, Kürt ulusunun, Alevilerin kısacası bütün Türkiye halkının demokrasi, özgürlük ve devrim mücadelesiyle birleştirebilmektedir. Diplerde, en derinlerde mayalanan dalga yüzeye çıktığında, faşist abluka dağılacaktır. İşte mesele bu dalgayla birleşebilmekte, ona yön verebilmekte bitmektedir.

Tarımda Sömürü Aracı Olarak Destekleme ve İthalat Politikaları

Emperyalist-kapitalist rejimin dünya genelinde yaşadığı krizin bir parçası olan 12 Eylül Askeri Darbesi Türkiye’de ekonomi-politiğin yeniden yapılanma sürecini başlatmış ve 24 Ocak ekonomi kararları yürürlüğe sokulmuştu. 24 Ocak kararları sonrası coğrafyamızda yapılan tahribatın en ağır yaşandığı alan tarım sektörü oldu. Küreselleşme adıyla sömürge, yarı-sömürge ülkelerde, neo-liberal serbest piyasa kararlarını uygulamaya başlayan siyasi iktidarların, ilk icraatlarının başında tarımsal desteklerin azaltılması geldi. Yarı-sömürge, yarı- feodal ülkelerde ‘80 sonrası’ tarımsal destekler azaltılırken emperyalist-kapitalist ülkelerde ise tarımsal destekler artırılmıştır. Bunun sonucu olarak da tarımda makas ters orantılı bir şekilde köylü-küçük üretici aleyhine açılmıştır. Ülkemizde tarımı tasfiye etme planı, hükümetler tarafından öncelikli hedef olsa da tarımsal üretim faaliyetinin ekonomide kapsadığı alanın büyüklüğü ve toplumsal dinamiklerin canlılığı egemen sınıflara politikaların hayata geçirme olanağı yeterince vermiyordu.

1980-2000 yılları arasında Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası (DB) ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve Avrupa Birliği uyum yasaları kapsamında imzalanan “Tarım Reformu” anlaşmaları hiçbir hükümet tarafından bir bütün olarak uygulanmamış olsa da 2000’lere gelindiğinde art arda patlak veren ekonomik krizler ve halk muhalefetinin sönmelenmeye başlaması, toplumsal dengelerin sarsılması, siyasi dengeleri egemenler lehine çevirmişti. 20 yıl boyunca yapılamayan “reformlar” 2002’de hükümete gelen AKP tarafından konjonktürel gelişmelere uygun olarak hayata geçirilmeye başlanmış oldu. AKP hükümetinin övünç kaynağı olan “Tarım yasası”nın bir parçası olan “Sübvansiyon reformu” tarımsal üretim faaliyeti içinde olan küçük üreticiyi pazarda emperyalist-kapitalist gıda ve ilaç tekelleri karşısında savunmasız bırakmış rekabet edebilmesi için gerekli silahtan (sübvansiyon) mahrum kalan üretici, hızlı bir şekilde iflasın eşiğine gelmiş ve üretimden çekilmeye başlamıştır.

TÜİK verilerine göre, Türkiye nüfusu 2002’den 2019’a kadar yüzde 23.49 artmıştır. Buna karşılık ise tarım arazilerinde ekim yapılan alan azalmıştır. Buğday üretimi 2002 yılında 19.5 milyon ton iken bu oran 2019’da aynı kalmıştır. Basit bir matematik hesabıyla nüfus artış hızı kar-

sısında üretim yerinde saymış, arz-talep dengesi bozulmuştur. Ülkemizde son 35 yılda buğday üretimi adeta yerinde saymış, nüfusa paralel bir artış göstermemiştir. 1988 yılında buğday üretimi 20.5 milyon ton iken 2020’ye gelinirken kimi yıllar üretimde kısmi artışlar (2005’de 21.5, 2011’de 21.8, 2015’te 22.6 milyon ton) yaşanmış olsa da genel ortalama 20 milyon ton civarında kalmıştır. Gıda arz (piyasaya mal sürebilme) güvenliğinin oluşmaması için arz-talep dengesinin karşılanabilmesi ve üretimin nüfus artış hızına paralel artması gerekmektedir. Ülkemizde ise bu denge hızlı bir şekilde bozuluyor. Siyasi iktidarın uyguladığı tarımsal üretimi tasfiye etme stratejisi buğdayın anavatanı Anadolu- Mezopotamya coğrafyasını ithalatçı bir ülke haline getirerek, gıda arz güvenliği yaratmıştır. Buğday üretiminin, dünyada dekar ortalaması 340 kilo iken bu oran Türkiye’de dekarda 270 kilo civarında olup dünya ortalamasının altındadır. Tarımsal üretim çeşitliliği verimliliğinde dünya ortalamasının altında olmasının nedeni köylünün ‘bilinçsiz’ üretim tarzı veya yanlış tarımsal ‘stratejisi’ değildir. Bunun nedeni, hükümete gelen egemen sınıf temsilcisi partilerin bilinçli bir tercihle uygulamış olduğu emperyalist-kapitalist neo-liberal serbest piyasa ekonomisidir. Köylü/küçük üretici, tarımsal üretim faaliyetinden geçimini sağlayamadığı için her yıl düzenli olarak bankalara, Tarım Kredi Kooperatiflerine, özel şirketlere, tarım balyelerine, tüccara-tefeciyeye... vb. bir yığın uzantıya borçlanmaktadır.

Emeğinin karşılığını alamayan köylü “toprağa küsmektedir”. Bir yıllık yoğun uğraşlar sonrası alınterinin karşılığını görmeyen köylü üretimden çekilerek toprağını satmakta veya boş bırakmakta ve kent yoksulu işsizler sınıfına dahil olmaktadır. Dünyada ve Türkiye’de yoksul emekçi halkın en önemli besin tedarik zincirinin başında gelen buğday ve buğday ürünleri temel besin kaynağıdır. Buğdayın 12 bin yıldır insanlığın en önemli besin kaynaklarından olması onu stratejik bir ürün yapmaktadır. Kovid-19 pandemisiyle dünyada gıdanın-tarımın artan önemi sonrası ülkeler stratejik tarım ürünlerinin değerini anlamış ve gıdaya güvenli ulaşım için önlemler almaya başlamışken Türkiye’de tam tersi bir politika izlenmekte buğdayın insanlığın geleceğindeki stratejik önemi yok sayılmaktadır.

“Greenpence’nin Kovid-19 ve tarım

raporunda Türkiye’de bu yıl buğday ekim alanının bir önceki yıldan 600 bin hektar daha az olacağı ve üretimin 21 milyon tondan 18 milyon tona ineceği öngörülmüyor. Raporda Türkiye’nin sadece 2020’de yaklaşık 4.5 Çukurova Ovası büyüklüğüne eşit alanda buğday ekim alanı kaybedeceği belirtiliyor (04.08. 2020- Karar).

Coğrafyamızda ekolojik özelliğinden kaynaklı hububat üretimi “kuru tarım” (Nadasa bırakılır bir yıl ara verilir) olarak yapılmaktadır (2002’de 13 milyon 880 bin hektar olan hububat ekim alanı 2019’a gelindiğinde 10 milyon hektara gerilemiştir). İklim koşullarının belirleyici olduğu üretimde, doğa olayları mevsim normallerinin bozulması halinde ürün verimliliği ve rekolte değişir. İklim koşullarının olumlu seyretmesi rekolteyi artırırken; kuraklık, don, sel, dolu vb. gibi doğa olaylarının yaşanması halinde rekolte ve ürün kalitesi düşmektedir. Türkiye’de nüfusun gıda sorununu yaşamaması için yıllık buğday üretiminin 21 milyon tonun altına düşmemesi gerekmekte. 2002 yılında kişi başı buğday üretimi 295 kilo iken bu oran (2004 ve 2005 yılları hariç) her yıl azalmıştır. Aynı şekilde 2002 yılında ithal edilen buğday oranı 1.1 milyon ton iken 2019 yılında ithal edilen buğday oranı 9.8 milyon tona yükselmiştir. İthalata 2.3 milyar dolar harcayan Türkiye dünya birincisi olmuştur. TÜİK verilerine göre sadece bu yılın ilk 5 ayı içinde 4.3 milyon ton buğday ithalatı yapılmıştır.

Dünyada ilk olarak 12 bin yıl önce Amed-Urfa arasındaki Karacadağ bölgesinde yetişen ve dünyaya buradan yayılan buğdayda bugün ithalatçı ülke olunmuştur. Buğday ekim alanlarının düşmesi, tarımsal sübvansiyonların önemli kısmının kaldırılması, artan maliyetlerle birlikte fiyat oluşumuna dönük geliştirilen spe-

külasyonlarda ithalat politikalarının kilit noktada oluşu köylüleri, çiftçileri oldukça çaresiz bırakmakta üretimden çekilmeye zorlamaktadır. Buna bir örnek vermek gerekirse; buğday ithalatının Bakanlık ve TMO tarafından hasat zamanı açıklanmasını örnek göstermek mümkündür. Çünkü bu açıklamayla birlikte buğday alım fiyatı düşmüş, köylüler henüz ürünlerini hasat ederken zarara uğratılmıştır. Bu noktada ithalatın eksik ürünü tamamlamadan çok emperyalist -kapitalist politikanın bir spekülasyon argümanı - aracı haline getirildiğini göstermektedir. Hasat zamanı, buğday ithalatın yapılacağını açıklamak açıkça piyasaya müdahaledir; bu da spekülasyonun esas kurucusunun kim olduğunu göstermektedir.

Tarımsal alan çok önemlidir, tarımsal faaliyet ülkenin toplam toplumsal üretiminde önemli paya sahiptir. Ancak yıllarca uygulanamayan politikalar AKP ile bir bir hayata geçirilerek bu alanda açıkça kendine yeterlilik oranı yüksek tüm tarımsal alanlarda dışa bağımlılık oluşmuş durumdadır. İthalat-ihracat politikalarının kur-enflasyon baskısının bu süreçteki rolü anlaşılmalıdır. Hazine Ba(ş)kanı Albayrak’ın “maaşını dolarla mı alıyorsun” şeklindeki tutumu ve toplumsal direncin zayıflamasına paralel hayata geçirilen politikaları anlamak da güçleşmektedir. Burada net olan uygulanan politikalarla tarımsal üretimin çok boyutlu kısaca alınmış olması fındıktaki rekolte açıklaması şeklinde spekülasyondan da anlaşıldığı gibi hükümetin-devletin bu süreci açıktan örgütleyecek kadar rahat olduğudur.

Bu yoğun sömürüye dur demek ancak ve ancak tüm köylülerin, çiftçilerin, üreticilerin birlikte dur demesiyle mümkün olacaktır.

Devam edecek

İşçi İntiharları, Geçinemiyoruz Haykırışı!

31 Temmuz Cuma, Kurban Bayramı'nın birinci gününde Erzincan'da mesire alanında 16 yaşındaki oğlu ile beraber mısır satarken zabıta tarafından tezgâhına el konulan seyyar satıcı 47 yaşındaki Yavuz Polat üzerine benzin döküp kendini yaktı. Trabzon'da yoğun bakıma alınan üç çocuk babası Yavuz Polat yaklaşık bir ay sonra 27 Ağustos'ta hayatını kaybetti.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne 3 Ağustos'ta vücudundaki 4 derece yanık sebebiyle getirilen Yavuz Polat'ın, doktorların kararıyla yanık ünitesi bulunan Trabzon'daki hastaneye sevk edildi. Polat'ın Trabzon'a götürülürken bulunduğu ambulansın yakıtının Erzincan-Gümüşhane Karayolu Ahmediye Geçidi'nde bittiği öğrenildi. Tezgâhına el konulduğu için kendini yakan Yavuz Polat'ın hastaneye götürülmesi için 40 dakika boyunca diğer ambulansın gelmesi beklendi.

***

Emperyalist-Kapitalist sistemin işleyişi insanların sömürüsüne dayanır. Tüm üretim sürecini bu işleyiş üzerine kuran sistem kendi varlığını sürdürürebilmek için kendi koşullarını insanlara dayatır. Kendi seçemedikleri koşullarda yaşamak zorunda kalan insanlar bu üretim süreci içerisinde hem üretime hem kendine yabancılaşır, aynı zamanda yalnızlaşır. Bununla birlikte sistemin krize girdiği her dönemde bireysel ve toplu intiharların artması karşımıza bir gerçeklik olarak çıkmaktadır. Daralma dönemlerinde artan işsizlik olgusu insan-

ların hayat standardını düşürmektedir. Hayat standardı düşen insanlar ihtiyaçlarını karşılayamadıklarından ekonomik ve sosyal anlamda toplumdan izole olmaktadır. Krizle beraber gelen işsizlik, ücretlerin düşüşü ciddi oranda gelir kaybına neden olmakta, bu durum intiharları arttırmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nün yaptığı çalışmalara göre ise dünya üzerinde her yıl 800 bin kişi intihar ederek hayatına son verirken ve bu intiharların yüzde 75'i orta ve düşük gelirli ülkelerde meydana gelmektedir. Neoliberal politikalarla beraber İşçi intiharları dünya çapında artış göstermektedir. İşçilerin fazla, aşırı ve yoğun çalışması sonucunda depresyona girmesi ile intihar girişimi meydana gelmektedir. Saatlerce süren mesai bu durumun sürekli devam etmesi, daha az işçi ile daha fazla üretimin yapılması, üretim hedeflerinin konması, işsizlik tehdidi, ücretsiz mesai ve düşük ücret, performans sistemi, sürekli baskı bu sonucu doğurmaktadır. Türkiye'de, sistemin 2018 yılı ile birlikte içine girdiği ekonomik kriz sonucunda intiharların artması bu gerçekliğe paralel olarak önümüzdedir. İntiharlar, geçinemiyoruz haykırışı ile birlikte bir toplumsal gerçekliği işaret etmektedir. Ciddi oranda artan işsizlik, sürekli iş arayıp bulamama hali insanların geleceğe dair umutlarını yok etmektedir. Uzun süre iş bulamayan kişiler, sonraki iş arama girişimleri adına da umutsuz olmaktadır. İş bulamama, vasıflarının ve insani şartların altında çalışma, kişinin kendine yönelik saygısını

Emperyalist-kapitalist sistemin tüm yaşamın kanı ile beslenmesi hepimizin bildiği bir gerçeklik. Bundandır tezgâhına el konmasını kendini yakarak protesto eden Yavuz Polat'ı hastaneye götüren ambulansın yakıtı bitmekte, haberlerine dahi erişim engeli getirilmektedir.

yerle bir etmekte ve hem bugünü hem de geleceğini olumsuz etkilemektedir. İşsiz olan bir insanın en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaması, kişiye bir anlamda 'sen yaşama' mesajı vermektedir. İSİG (İş Sağlığı ve İş Güvenliği) Meclisi raporlarına göre işçi intiharları dünya örneklerinde sanayi işkolunda yoğun olmasına rağmen Türkiye'de hizmet işkolu, çiftçi, inşaat işçisi ve işsiz yoğunluklu olarak görünmektedir. İşçi intiharları dünyada ağırlıklı olarak çalışma koşulları kaynaklı olmasına rağmen Türkiye'de bilinenin üçte ikisi ekonomik (borç-ışsizlik) nedenlere bağlı iken üçte biri çalışma koşullarından kaynaklanmaktadır.

İşçi intiharları, sisteme olan öfkenin sonucu!

2018 yılında girilen ekonomik kriz ile beraber artan işsizliğin, çalışanların aldıkları ücretin geçinmelerine yetmemesi, zamlar, enflasyonun karşısında ücretlerin sürekli erimesi, banka (kredi kartı) borçlarını hızla artması, işyerlerindeki mobbing uygulamaları bunlarla birlikte var olan çaresizlik hissi intiharları arttırmaktadır. İşçi intiharları ve intihar girişimleri, bu baskı ve gün be gün ağırlaşan geçim ve çalışma koşullarında geçinemiyoruz haykırışıdır.

2013 yılında Sinpaş Altınoran inşaatında 3. kattan düşen Sıtkı Aydın'a patron tarafından yalnızca 200 TL verildi. Mahkeme devam ediyor, altı hâkim değişti. Aydın, işsiz kaldı, bu süreçte ihtiyaçları için 30 bin TL kredi çekti. Sonunda TBMM önünde kendini yaktı.

Balıkesir Belediyesi önünde kendini yakan işsiz Mustafa Birgül: "Öyle yapıyorum olmuyor böyle yapıyorum. Taş taşıyayım, çöpçülük yapayım ama işim olsun. İbreti âlem olsun diye kendimi yaktım..."

Bolu'da işsiz Nihat Yıldırım belediye binasında asılı Tayyip Erdoğan brandasını "Açım aç" diye bağıarak indirdi. Mersin'in Tarsus ilçesinde bir çiftçi, tarım arazisine haciz koyan Ziraat Bankası Merkez Şubesi'ne silahla ateş açtı. Kendini yakan işsiz, bankaya ateş eden çiftçi ile Erdoğan'ın fotoğrafını indiren işsiz aynı şeyi haykırmaktadır; Geçinemiyoruz!

Kimi zaman ölümler kimi zaman yaralanmayla ve ikna ile biten bu eylemlerin ortak noktası geçinemiyoruz haykırışı ile beraber sisteme olan öfkenin bireysel anlamda dışa vurumudur. Artık çaresizlik içinde kıvranan işçi ve emekçiler canlarını ortaya koyarak sisteme olan öfkelerini dile getirmektedirler. Bu meseleyi salt bireysel olarak yapılan bir olaymış gibi görmek arkasında yatan gerçekliği görmemize engel olmaktadır. İktidar sahipleri de tam bu bireyselliğe oynamaktadırlar. Psikolojik sorunları vardı, zaten depresyondaydı gibi söylemlerle olayı kriminalize edip arkasında yatan sistem gerçekliğinin görülmesini engellemek istemektedirler.

Emperyalist-kapitalist sistemin tüm yaşamın kanı ile beslenmesi hepimizin bildiği bir gerçeklik. Bundandır ki iş yerinde intihar ederek yaşamına son veren işçinin cansız bedeninin yanında iş arkadaşları çalıştırılabilen, tezgâhına el konmasını kendini yakarak protesto eden Yavuz Polat'ı hastaneye götüren ambulansın yakıtı bitmekte, haberlerine dahi erişim engeli getirilmektedir.

Öte yandan biz yani bu sistemi değiştirme iddiasında olanlar intihar vb. biçimlerde kendini gösteren aslında sisteme olan öfkenin dışa vurduğu bu eylemlere üsten bakmadan, onları iyi analiz etmemiz gerekmektedir. Sorun sistemdedir elbette, ama yalnızca bu söylem tek başına yeterli değildir. Hatta çoğu zaman bu söylem çok ayrıksı durabilmektedir. Biz sisteme olan bu öfkeyi doğru ele alıp doğru hedeflere kanalize ettiğimizde bunun bir anlamı olacaktır. Tek çare olarak son noktada bu eylemleri yapanlara sorun sistemdir demek çözüm göstermemektir. Eylemi yapanlar bu durumu görmüş ne yapacağı konusunda çaresiz kaldığı için bu protesto biçimlerini yapmışlar, aynı zamanda sistemin gerçek yüzünü teşhir etmişlerdir.

Bu noktada bizlerin yapacağı yan yana birlikte olmanın yollarını bulmak birbirimizden güç alarak bu sistemi yıkmak için ilerlemektir.

Köylünün Boynundaki Pranga; İthalat, Kur, Sözleşmeli Üretim

“Biz bu domatesi biberi, zeytini ekmeksek ne yiyecek ne içecek?”

Bu söz Manisa Salihli'nin Çapaklı köyünde verimli tarım arazileri üzerine yapılmak istenen Biyo Gaz Enerji Santrali ve Gübre Üretme Tesisine gidecek olan yolun tarım arazilerinin üzerinden geçmesini protesto eden köylülere ait. AKP'nin hükümete gelmesiyle birlikte uygulanmasına hız verilen tarımda neo-liberal serbest piyasa ekonomi politikaları köylüyü küçük üreticiyi, uluslararası büyük gıda ve ilaç tekeli sermaye kapana sıkıştırmıştır. Köylü ithalat kısıtlarıyla sermaye kapana sıkıştırılırken bir yandan da gıda sanayi şirketlerinin dayattığı sözleşmeli üretim modeliyle toprağına, üretim aracı emeğine yabancılaşıyor, sermaye kapanından kurtulamıyor. Öte yandan uygulanan enerji politikalarının sonucu yüzlerce yıldır alınterini akıttığı toprağına parça parça kaybediyor.

Enerji politikaları mı tarımsal alan gaspı mı?

Tarımsal üretim faaliyetinin tasfiyesinin uzantısı olan “enerji politikası” Türkiye’de enerji üretim fazlası olmasına rağmen ısrarla devam ediyor oluşu “HES’ler Türkiye’nin enerji ihtiyacını karşılamak için değil, bir takım çevreye kar sağlamak için yapılıyor” (Makine Mühendisleri Odası) sözünü doğrulamaktadır.

Türkiye’de 500’ün üzerinde baraj bulunmaktadır. Bunların yarısı son 20 yıl içinde AKP tarafından yapıldı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın verilerine göre şu an faal olan 682 HES var, 261 HES’in de kullanıma açılması planlanıyor. HES’lerin çevreye doğaya verdiği zarar hesaba katıldığı zaman başta tarım arazileri olmak üzere bir çok doğal miras yok olup gidecek.

Enerji açığını gidermek ve tarımsal sulama ihtiyacını karşılamak için yapıldığı söylenen barajlar köylünün bağıni bahçesini sulamaktan ziyade toprağının sular altında kalmasına neden oluyor. Siyasi iktidarın, verimli tarım arazileri üzerine inşa ettiği enerji santralleri (baraj, HES, BES, RES, GES, NES vb.) maden ocakları, fabrika, sanayi bölgesi, turizme açma, yol, konut vb. yapma politikasına, doğada, toprakta geri dönüşü olmayan yaralar açmaktadır. Binlerce yılda santim santim oluşan toprak üzerinde yüzlerce yıldır üretim yapılan tarım arazileri emperyalist kapitalist tekellere ve uzantısı bir avuç

komprador burjuvaziye peşkeş çekilerek milyonlarca köylü toprağından tasfiye edilerek uzaklaştırılıyor.

Bu alanlardaki iklim yapısı, yapılan santraller nedeniyle etkilenmekte bitki örtüsü, nem yapısı bozulmaktadır. Bunların sonucunda Karadeniz Bölgesi’nde olduğu gibi normalden çok daha fazla yağışın olmasını tetiklemektedir. Bu da on binlerce yılda doğal olarak oluşan dere yataklarına yapılan insan müdahalesiyle birleşince sel ve su baskınlarını beraberinde getirmektedir. İklim değişikliğinin etkisiyle bu politikalarının yarattığı sonuçlar birleştikçe yeterli ve güvenli gıdaya ulaşmakta artık daha zor hale gelecektir. Dolayısıyla enerji politikalarıyla sağlıklı beslenme ve iklim şartları arasında da ilişki olduğu açıktır.

Sürdürülebilir bir tarım için ilk şart toprağın korunmasıdır. Toprak olmadan tarımsal üretim sürdürülebilir olmaktan çıkar. Tarım arazilerinin korunması 1989 yılında “Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik” çıkarılmıştır. Tarım arazilerinin korunması ve geliştirilmesini düzenleyen yönetmenlik 2005 yılında çıkarılan 5403 sayılı toprak koruma ve arazi kullanım kanunu (Türkiye’de Tarım nasıl çöktürüldü Necdet Oral) çıkarılmış olsa da yönetmenlik ve kanunla amaçlananın tarım arazilerinin korunması olmadığı için siyasi iktidarlar bir yandan kanun çıkarırken diğer yandan yönetmenliklerle, mahkemelerle tarım arazileri üzerinde fabrika santral vb. tesislerin kurulmasına izin vermektedir. 2005 yılında çıkartılan kanun sonrası siyasi iktidar erki 2 milyon hektardan daha fazla bir alanı (yazının başındaki Çapalı Köyü örneği de olduğu gibi) tarım dışı kullanıma açmıştır. Bu uygulamalar oluşturulan politikanın tarımsal üretim alanının sınırlandırılmasına dönüşebileceğini göstermektedir.

İthalat baskısı ve maliyet artışıyla tarımsal tasfiyenin paralelleşmesi

Tarımsal üretim faaliyetinin temel girdi maddeleri olarak kabul edilen tohum, gübre ilaç, mazot elektrik sulama ekipmanları vb. tüm kalemler AKP iktidarının uygulamış olduğu “tarımda reform” politikasıyla ithalata bağımlı hale getirilmiştir. Coğrafyamızda köylü/küçük üretici tarımsal üretim için a’dan z’ye ithal ürün kullanmakta veya ithal ürünü, üretimin bir aşamasında kullanmak zorunda olduğundan, köylü ithalat rejimine bağımlı olarak çok uluslu

gıda tekellerine mahkum edilmiştir. Maliyet girdi kalemleri ithalat temelli olduğu için döviz kuruna bağımlı kurda yaşanan en ufak dalgalanma köylü için yıkım olabiliyor.

Bir yapının depreme dayanıklı olabilmesi için temelini sağlam olması gerekir. Tarımsal üretimin ekonomik buhran ve kriz sarsıntılara karşı ayakta kalabilmesi için gerekli olan şey dışarıya bağımlı olmamasından gelir.

Hazine ve Maliye Bakanı katıldığı bir programda “gazetecinin” döviz kuru yükseliyor, korkmamız gerekiyor mu? “sorusuna” maaşını dolarla mı alıyorsun? Döviz kuru yükselir-düşer bunlar önemli değil” cevabı yoksul emekçi halkla dalga geçme halinin bir göstergesidir. ‘Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler’in günümüz versiyonudur. Yarı sömürge, yarı feodal ülkelerde dışa bağımlı her üretim alanında olduğu gibi tarımsal üretim faaliyetinde de döviz kurunun yükselmesi üretim maliyet girdilerini yükseltmektedir. Bu da üreticinin malını pazarda zararına satması anlamına geliyor. Saray saltanatı içinde yaşayan bir avuç mutlu azınlık için döviz kurunun yükselmesi daha fazla zenginleşmenin dışında bir anlam ifade edemeyebilir ama işçi, köylü, emekçiler için kurdaki her dalgalanma yaşamlarını etkilemekte, alım gücünü düşürmekte, açlık ve yoksulluğu büyütmektedir.

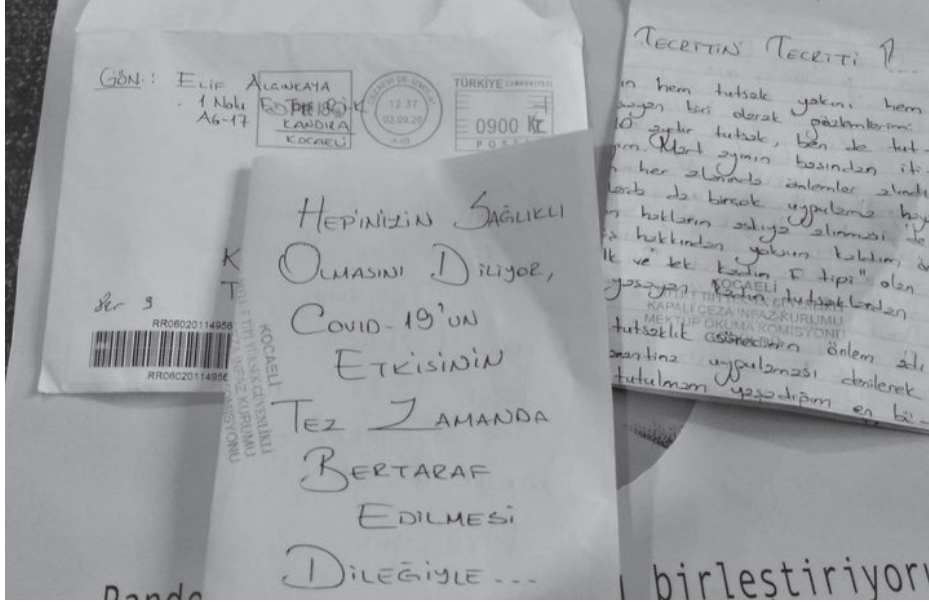
Kur yükseldikçe üreticinin bankalarına, tüccarlara, tefeciye olan borcu da

yükselmektedir. 2002 yılında köylünün bankalara tarım kredi borcu 2,4 milyar iken bu oran 2019 yılına geldiğinde 120 milyarın üzerine çıkmıştır (bakanlık köylünün bankalara olan kredi borcunu) “ticari sır” gerekçesiyle açıklamıyor. Kimi kaynaklar ise borcun 160 milyar olduğunu belirtiyor. “Çiftçi” kayıt sistemine göre hane başı borcu ortalaması 2002’de bin lirayken, 2019’a geldiğinde kurun 52 bin liraya yükselmesi köylünün borcunu artırdığı gibi saman fiyatlarını da arttırmıştır. Nitekim, çiftçinin 2002’de borcu 1 milyar TL iken 2020 yılında bu borç 130 milyar TL olmuştur.

Haziran ayında 45-50 kuruş olan saman 95 kuruşa kadar yükselmiştir. Samanın bile olumsuz etkilendiği kur dalgalanmasında sadece siyasi iktidar partisinin kamu aracılığıyla maaşa bağıladığı komprador burjuvazi karlı çıkmaktadır.

Milyarlarca dekar tarım arazisi son 20 yılda atıl duruma düştü, köylü tarımdan geçimini sağlayamadığı için üretimden çekiliyor. Sıfır gümrükle ithal edilen ürün karşısında rekabet gücü zayıflayan üretici “tarım alanları”nın kurbanı olmuştur. Yerel süt üreticisi iflas edip üretimden çekilirken (hayvanları mezbahaya yollarken) siyasi iktidar resmi gazetede yayımlanan “ithalat rejimine ek karar” ilk dünyanın öbür ucuna Venezuela’dan sıfır gümrükle süt ve diğer gıda ürünleri ithal etme kararı aldı.

Kadınlarla Buluşmaya Devam Ediyoruz: Pandemiye Bir de Bana Sor

Yeni Demokrat Kadınlar olarak temmuzun ilk haftasında başlattığımız “Kadınlar konuşuyor, patriarkanın maskesi düşüyor. Pandemiye bir de bana sor” şiarıyla başlattığımız kampanyamız heyecanla sürüyor. Eylül ayı sonuna kadar kadınlarla buluşmayı sürdürerek kampanyanın kitle ayağını örmeye devam edeceğiz.

Uzun bir aradan sonra İstanbul, Ankara, Antalya ve İzmir’den katılımı dijital ortamda bir araya geldik.

Yaptığımız zoom görüşmesi ile kampanyamızda geride bıraktığımız 2 ayı değerlendirdik, önümüzdeki süreçte neler yapacağımızı tartıştık ve yenilenen internet sitemizi nasıl ele alacağımıza ilişkin fikirlerimizi konuştuk.

31 Ağustos tarihinde gerçekleştirdiğimiz zoom toplantısıyla temmuz ayının başında başlattığımız kampanyamız ve yenilenen internet sitemiz üzerine tartışmalar yürüttük.

“Birbirimize temas etmek...”

Birçok alandan katılımın olduğu toplantımızda ilk olarak kampanyamızın 2 aylık sürecini değerlendirdik. Kampanya çalışmalarının yarattığı hareketliliğin olumlu değerlendirildiği toplantımızda sosyal medyanın canlılığının görünürlüğümüzü artırdığı vurgulandı.

Her alanda bu canlılığın yakalanmasında eksiklikler yaşandığı, bu anlamda daha fazla kafa yoruşun gerçekleşmesi gerektiğine dair varılan genel bir kanının yanı sıra İzmir ve Antalya’dan gelen röportajların olumluluğuna da dikkat çekildi.

Antalya ve İzmir alanlarımızdan röportaj yaptıkları sırada yaşadıklarına dair

deneyim aktarımlarında “Kadınlar olarak birbirimize temas etmek bize çok şey katıyor” vurgusu ön plana çıktı. Bu vurgu, kampanyamızın istediğimiz yönde gittiğine bir işaret aslında...

Önümüzdeki süreçte ise sosyal medyanın canlı yayın ve röportajlarla canlı tutulmasına dair bir yönelim koyduk.

“Sitemizi kolektif bir şekilde ele almamız”

Yenilenen internet sitemizin içeriğine dair tartışmalar yürüttüğümüz toplantımızda, tartışmaları sürdürmekle beraber sitemizin aktif olarak kullanılmasına devam edilmesine ve bunun kolektif bir tarzda ele alınması gerektiğine dikkat çektik.

Bahçelievler,

İstanbul Bahçelievler ve Gazi Mahallesi’nde kampanya kapsamında yürüttüğümüz çalışmalarda 1 Eylül tarihinde ilk olarak Bahçelievler’de bir üniversiteli olan Seda ile bir araya geldik.

Seda 18 yaşını doldurmadığı için pandemi süresinde 4-5 ay boyunca evden çıkamayan bir arkadaşımız. Teyzesi ve onun ev arkadaşı ile yaşayan Seda, eğitiminin aksaması, evden çıkamaması, ilk defa bu kadar uzun süre yoğun bir şekilde ev işi yapması gibi bir dizi yeni şeyle karşı karşıya kaldığını anlattı.

Gazi

İlk ziyaret ettiğimiz evde oğlu tutsak olan bir kadın arkadaş “nefes alamıyorum” diyerek süreçte hissettiği şeyi özetledi.

Pandemi boyunca birçok şeyin yaşandığını, birçok insanın yaşamını yitirdiğini ancak oğlunun tutsak olmasından kaynaklı esas gündeminin bu olduğunu söyleyen arkadaşımız, “tüm bu yaşadıklarımızın

31 Ağustos tarihinde gerçekleştirdiğimiz zoom toplantısıyla temmuz ayının başında başlattığımız kampanyamız ve yenilenen internet sitemiz üzerine tartışmalar yürüttük.

sona ermesini istiyorum. Oğlumun adil bir şekilde yargılanmadığını düşünüyorum, dosyasından hiçbir şey yok, umarım bir gün adalet gelir” dedi.

***

Bu ziyaretimizin ardından ise bir müzik atölyesinde kadınlarla buluştuk ve sohbete başladık.

“Biraz idareli olmaya çalıştık çünkü belirsiz bir süreçte vardı önümüzde” diyen Şenay evde çeşitli kayıtlar yaparak bu süreci kendi açılarından verimli geçirmeye çalıştıklarını, bir şekilde işi eve taşıdığını söyledi.

***

Pandemi öncesi kursiyer olan genç arkadaşımız Gule ise pandemide 1 ay kadar çalıştığını ancak daha sonra işsiz kaldığını, bu durumun onu çok zorladığını anlattı. Bu süreçte en çok kaybetme “korkusu”nu hissettiğini, anne ve babasını kaybetme korkusunu çok fazla yaşadığını ve çalışırken acaba test mi yapsam diye sürekli tedirginlik yaşadığını anlattı. İşsizliğin kendisini hala zorlandığını söyleyerek sürecin zorluklarını bahsediyor.

Kadıköy

“Kadıköy’de pandemiye sormak için iki öğrenci ve bir akademisyen kadınla buluştuk. Hem ses kayıt cihazımız çalışırken hem de sonrasında pandemiye, normalleşmeyi ve mücadele etmeyi konuştuk. İlk olarak konuşan genç akademisyen arkadaşımız Deniz, “Türkiye’de verilerin açıklanmasında bir sorun yaşıyoruz. Ülkemizde çoğu insan, siyasi görüşü ne olursa olsun, açıklanan verilere güvenmiyor” dedi. Online eğitim için saatlerce çalışmak zorunda olmasına rağmen sigorta ücretlerinin yalnızca haftada 8 saat üzerinden yatırılarak haklarının gasp edildiğini belirten Deniz, buna

rağmen işsiz kalma kaygısı yaşadığını ve haksızlıklara karşı tepki verdiği durumlarda yalnız kalabileceği düşüncesiyle sessiz kalabildiğini anlatıyor.

***

Gamze, 24 yaşında ve üniversitede son sınıf öğrencisi... En çok kaygılandığı şeyin, ailesinin yanına gidemediği için sevdiği ile ilgili kötü haber almak olduğunu anlatıyor. Uzaktan eğitimin kendisine katkısı olmadığından bahseden Gamze, “bu dönemde okuma-yazmayı unutmuş gibiydim, hiçbir şey okuyup yazamadım” diyor.

***

Ezgi, ise pandemi sürecinde polislin eylemlere yönelik saldırgan tutumunu anlatarak “sen benim üzerime koşarsan, beni sıkıştırırsan sosyal mesafeyi nasıl koruyabiliriz ki?!” diye belirtiyor. Polislin esas derdinin sokak eylemliliklerini bitirmek olduğunu ama bunu başaramadığını belirten Ezgi, özellikle kadınların, kadın cinayetlerine karşı Şişhane’den Kadıköy’e uzanan eylemini örnek olarak gösterdi.”

Gülsuyu

“Yeniden Gülsuyu’nda buluştuk, kadınlara pandemiye sorduk. Ancak sadece pandemiye ve normalleşmeyi değil, gündelik sorunlarımızı, verilerin inandırıcılıktan uzak oluşunu, İstanbul Sözleşmesi’ni, mahallenin sorunlarını konuştuk.

Gülsuyu’nda pandemiye rağmen yan yana gelebilmek...

Mahallenin sorunlarından, çocuk ve torunların sohbeti baltalama çabalarına karşılık vermektan ve gündelik tatlı atışmalar arasında birbirimize en uygun dili yakalamaya çalıştık.

Kimi tekstil işçisi kimi torununa bakan kimi öğrenci kimi işsiz muhasebeci kimi eğitim emekçisi kimi belediye işçisi... Ama istisnasız hepsi ev emekçisi olan kadınlarla sohbetimizde hepimizin ortaklaştığı nokta pandeminin bilinmezliği ve belirsizliği karşısındaki telaşımız ve tedirginliğimiz oldu.

Kadınlar Gülsuyu’nda yaşadıkları için şanslı olduklarını düşünüyorlardı. Çünkü yasak günlerinde bile korkulara rağmen mahallede, evlerin önünde, Gülsuyu’nun yokuşlarının süsü merdivenlerde bir araya gelme ve sohbet etme şansı yakalamışlar, bu da her bir kadının evin duvarları ile sınırlanan bir yalnızlığa kapılmasını önlemişti.

Her Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğinden Kadınlara, Eşcinsel Erkeklerle, Translara ve Biseksüellere;

Komünist Kadınlar Birliği'nden bir savaştı yazdı

Kahire'de 2017'de düzenlenen, Lübnanlı Indie Rock grubu Mashrou Leila'nın bir konserinde gökkuşağı bayrağı açtıktan sonra tutuklanan, tutuklu bulunduğu süre boyunca ağır işkence gören ve serbest kaldıktan sonra Kanada'ya giden **Sarah Hegazi** "Kardeşlerime; Hayatta kalmaya çalıştım ve başarısız oldum, beni affedin. Arkadaşlarıma; bu yolculuk acımasızdı ve ona karşı koymak için çok zayıftım, beni affedin. Dünyaya; Çok acımasızdın ama affediyorum" yazılı bir not bıraktıktan sonra intihar etti.

Sarah'ın ardından Mısır'da gördüğü işkence yüzünden travma sonrası stres bozukluğu yaşadığından tutulmuş da göç koşullarına alışamadığına kadar birçok sebepten dolayı intihar ettiği yazıldı. İskoçya'da 34 yaşındaki sığınmacı **Mercy Baguma**, açlıktan ölmek üzere olan bir yaşındaki çocuğun yanında ölü bulundu. Britanya'daki çalışma izni sona erdikten sonra işsiz kalan Mercy'nin sığınma başvurusunda bulunduğu ve yoksulluk içinde yaşadığı biliniyor. Emniyet müdürü durumun şüpheli olmadığını belirtiyor. Milyonlarca mülteci ve sığınmacı güvencesiz koşullarda, ucuz iş gücü olarak çalıştırılıp iş bittiğinde bir kenara atılıyor.

Musa Orhan adlı Türk askeri **İpek**'e tecavüz etti ve intiharına sebep oldu. Katil ve tecavüzcü, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun arzusuyla serbest bırakıldı. Sadece temmuz ayında bilebildiğimiz kadarıyla 36 kadın cinayeti işlendi. LGBTİ+lara dönük saldırılar ise son bir yıl içerisinde tamamen yok olmadığına göre pandemiyle birlikte iyice görünmez hale geldi. Faşizmin iyice arsızlaştığı ülkemizde soluk alacak tek bir alan dahi kalmadı.

Bu ölümlerin ve soluksuz kalmaların sebebi, tek tek ülkeler ya da tekil hayatlarımız mı, yoksa kendi çıkarları için organize olmuş bir sistem ve onun her bölgeye özgün politikaları mı?

Ne sözde "demokratik" ülkelere göçümüz, ne de politikaya bulaşmadan, elimize silah alıp kavgaya atılmadan kendi dünyalarımızda yaşamaya çalışmamız hayatlarımızın gaspedilmesinin önüne geçemiyor. Ancak modern bir hastalık olarak sözde "güvenlik" uğruna özgürlüğümüzü feda ediyoruz.

Her cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinden kadınların, eşcinsel erkeklerin, biseksüel ve transların uğradığı tek sömürü

de cinsel sömürü olmuyor tabii ki. Sınıfsal ve ulusal sömürüyü katmerli yaşıyoruz. Bu nedenle de ezilenin ezileniyiz. Ancak buna boyun eğmiyor mücadeleyi de perçinliyoruz. Üstelik ilk kez bugün değil tarihin başından bu yana... Yine de bugün her şey hem çok daha kolay, hem çok daha zor. Çok daha kolay çünkü artık birbirimize değdiğimiz, birbirimizi duyduğumuz, deneyimlerimizi paylaştığımız halde birlikte daha güçlüyüz. Daha zor çünkü sürekli olarak "özgürlük, eşitlik, adalet" taleplerimiz manipüle ediliyor, altları boşaltılıyor. Özgürlük ucuz bir başına buyrukluğa gibi pazarlanırken "anı yaşa" yalanıyla an'a devrimci müdahalemizin önüne geçilmeye çalışılıyor.

Karşılıklı bağımlılık ilişkilerine giriyor ve gerçek ihtiyaçlarımızdan uzaklaşıyoruz. Toplumsal rollerimiz ihtiyaçlarımızı belirliyor. Aslında bir can pazarının orta yerinde, kan deryasında "istediğim gibi giyinir, istediğim gibi gezerim. O halde özgürüm" anlayışının bunca propagandası boşuna yapılmıyor sistemin yardakçıları tarafından. Zira, birimiz bile özgür değilsek hepimiz tutsağız gerçekliğini görmemizi istemiyorlar. Bir taraftan da "Kadın evde güzel. Kadın erkeğin gelincik çiçeğidir. Kadın annedir" gibi kadını eve hapsedmeye çalışan bir anlayışın karşısında "muhalif duruş" edası, kurtuluşun tam da kendisiymiş algısı yaratılıyor. Özgürlük, LGBTİ+lar için ise dört duvarının arasında, gettosunda ya da göç etmek zorunda bırakıldığı "çok LGBTİ+ dostu" emperyalist ülkelerdeymiş gibi pazarlanıyor. Kadın ve LGBTİ+ özgürleşmesi dar kalıplara hapsedilerek sistemi değiştirmemizin önüne geçilmeye çalışılıyor.

İsteddiğimiz gibi giyinip, istediğimiz gibi gezmek zaten hakkımız ama salt bunlar özgürlüğün tanımı olamaz! Eşit ve adil olmayan bir sistemde nasıl bir özgürlük mümkün olabilir ki? Özgürlüğün anahtarı; gerçek ihtiyacımızı bilme ve onu karşılayabilme gücümüzdedir. Peki gerçek ihtiyacımız sadece kendimizi yaşamak mıdır? Kolektif bir yaşamın inşası mı? Özgürlük yanılşamamız nedeniyle "bireysel kurtuluş"un peşinde heba olan hayatlarımız oluyor her defasında.

8 Mart'ın mimarlarından Clara Zetkin'in de belirttiği gibi "kadın işçiler kadının özgürlüğünün ayrı değil, büyük sosyal sorunun bir parçası olduğundan tamamen emindirler. Bu sorunun bugünkü toplumda

hiçbir zaman çözülemeyeceğinin, ancak toplumun köklü değişiminden sonra bunun mümkün olabileceğinin de bilincindedirler... Kadının özgürlüğü, tüm insanlığın özgürlüğü gibi, yalnızca emeğin sermayenin boyunduruğundan kurtulmasıyla olacaktır. Sadece sosyalist toplumda, kadınların işçiler gibi haklarının tam sahibi olması mümkündür." İşte bu büyük sosyal sorunu iyi görüp ona göre mücadeleyi yükselttiğimiz oranda özgürlüğe yaklaşıyoruz.

Şüphesiz her cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinden kadının, eşcinsellerin, biseksüel ve transların her birisinin istediği gibi bir yaşam sürebildiği ve hatta tüm bu cinsiyet rolleri ve cinsel kimliklerden azade bir dünyanın kurulacağı bir dünya için can bedeli savaştığımız günlerdeyiz. Ancak bu günler tek tek bireylerle değil, kolektif bir mücadelenin ürünü olacaktır.

Demokratik alan mücadelesi bu kolektif mücadelenin bir parçası. Ancak tamamı değil. Çünkü karşıımızda topuyla tüfeğiyle, yargısıyla polisiyle, özel savaş taktikleri ve kirli oyunlarıyla devlet duruyor. Erkeklerin, "beyaz"ların ve zenginlerin devleti! Malumun yeniden ilanı olsun; Ucuz bir barış talebiyle gerçek adalet sağlanamaz. Karşıımızdaki gücün gerçekliğinin farkına varalım, Musa Orhan denilen tecavüzcünün ifadelerinde geçtiği gibi: "İSTEDİĞİN YERE ŞİKAYET ET. BANA BİR ŞEY OLMAZ"

Tam da bu kolektif mücadelenin bir diğer parçasından bahsederken işte, halk savaşı gerçekliği karşımıza çıkıyor. Bu savaş katılmamak bir çözüm mü, yoksa kaçış mı? Aslında katılsak da katılmasak da bu savaşın bir parçasıyız. Öznesi olmadığı durumda ise ancak nesnesi olabiliyoruz. Bu nedenle özgürleşmenin kapılarını bize aralayan halk savaşına ve demokratik halk devrimi mücadelesine "katıldığımız" oranda daha cesur ve daha ileri adımlar

atıyoruz. Yaşamlarımızda, vazgeçemediğimiz bağımlılık ilişkilerimiz, cesur adımlar atmamızı engellemesin. Çünkü düşmanın silahlarının karşısında sadece sloganlarla duramayız.

Sistemin dayattığı sınırları yıkıp geçerek, sokaklarda özneleşen, yeni bir hayatın kurucu parçası olmak için varlıklarını ortaya koyan Şilili kadınlardan birisi olan pandomim sanatçısı **Daniela Carrocco**, devlet tarafından kaçırılıp, tecavüz edilip, işkence görüp katledildikten sonra tek başına sokağa çıkmak yetmez!

Transların uğradığı şiddeti "görüyorsunuz ama yazmıyorsunuz!" diyerek dile getiren **Hande Kader**, canice katledildikten sonra görüp de silaha sarılmamak olmaz!

Kanlar içinde ayakta durmakta zorlanan **Emine Bulut**'un "ben ölmek istemiyorum" çığlığının ardından daha kaçımızın aynı canilikle katledildiğini bilip de durmak olmaz!

Taybet Ananın günlerce sokakta kalan cansız bedenini, **Ceylan Önkol**'un dallardan toplanan parçalarını, trans olduğu için çalıştığı fabrikadan atılan ve sonunda "ben artık dayanamıyorum" diyerek intihar eden **Elif**'i...

Bize barıştan, silahsızlanmaktan, "terörsüz" bir dünyadan bahsedenler aslında mücadele etmemekten bahsediyor. Her yerde bunca haksız şiddet varken devrimci şiddetin büyütülmemesi için hiçbir kişisel ya da toplumsal gerekçe bulunamaz. Hepsinin sebebi aynı sistem. Bu durumda hepsinin hesabının gerçek anlamıyla sorulabileceği tek bir yer var. Bu sistemi ortadan kaldıracak olan proletarya partisi, komünist kadınların birliği ve ordusu! O halde her cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinden kadınlar, eşcinsel erkekler, translar ve biseksüeller olarak halk ordusundaki yerimizi almak ve bu yeri daha da büyütmek için hala neyi bekliyoruz!

Çürümüş Ordu, Kokuşmuş İktidar, Can Çekişen Devlet

Sınıflı toplumda, devlet ezen sınıfın, ezilenler üzerindeki baskı aracıdır.

Bu baskı aracını sürdüren ve uygulatan ise iktidardır. İktidarların çoban bekçiliğini ise militarist güçleri yapar. Ancak amaç ve sonuç hep aynıdır.

Baskı, şiddet tutuklama, yıldırmanın yanısıra kültürel dejenerasyon ve tarihsel alt yapının yıkımı önemli yer kaplar. Tüm devlet kurumları bu sömürü çarkına hizmet etmekle mükelleftir.

Özellikle burjuva demokratik sürecini tamamlayamamış, anti-demokratik yöntemlerle iktidarlarını elde tutmaya çalışan rejimler, toplumun feodal, dinsel ve irksal yönleriyle oynarlar. Çürümüş ve kokuşmuş bir düzeni ancak bu bulamaca batırdığı kesimlere dayanarak ömrünü uzatmaya çalışır.

1980 Askeri Faşist Darbesinin yaratmak istediği bireysel paradigma tiplemesi günümüz Türkiye'si açısından esasen toplumsal bir profile çevrildi.

Doksanlı yıllar ve askeri militarist saldırıların en yüksek doza çıkarılması, binlerce faili (devlet)meçhul cinayetin işlenerek, hasır altı edilmesi, onbinlerce Kürt köyünün yakılması ve boşaltılması ile bu süreç devam etti.

Keza "sol" adı altında iktidardaki Ecevit eliyle, devrimci tutsakların hücrelere konması gibi onlarca saldırı karşısında toplumsal muhalefetin ve aydın geleneğinin zayıflığı, maalesef can çekişen devlete yeni manevra olanakları yarattı.

AKP, esasen Yeni Dünya Düzeni ekseninde ABD patentli Türk Komprador Burjuvazisinin desteğiyle mağdur edebiyatı

ile iktidara geldi. Mağdur edebiyatı üzerine kurdukları düzen ve saltanat, Osmanlı hayalleriyle burjuvaziye yol açtı.

ABD Emperyalizminin taşeron firmasına dönen iktidar, beslediği çeteleri dünyaya servis etmede nam kazandı. Suriye , Irak, Libya, Azerbaycan girişimleri esasen bu çerçevede ele alındı. İşin en önemli noktalarından biri de bu paralı çete gruplarıyla aynı sosyal ve kültürel eksende buluşmalarıdır. İşgal alanlarındaki ilk icraatları; yüzlerce yıllık kültürel değerleri talan etmek, kafa kesme ve korku psikolojisi yayarak toplumu sindirmek; hırsızlık, tecavüz, insan kaçırmak olmuştur. Bunun yanısıra, aşiret hukuku gibi birçok konuda ortak paydalar barındırmaları tesadüfü değildir. Türkiye Kürdistan'ı neredeyse bu saydıklarımızın tamamını eksiksizce yaşamıştır. Muhafiz kesimleri sindirdiler, gerçek haber yapan gazetecileri tutuklayıp, suçluları ve hırsızları korudular. Neredeyse seçilen tüm belediyelere kayyum atayarak belediyeleri borç batağına boğdular. Saltanat, Cumhurbaşkanından Valisine, Validen kayyuma kadar devlet geleneği haline dönüştürüldü. Sayısı onbinleri bulan siyasi tutuklamalarla toplumu diyanete , vakıflara, tarikatlara teslim ederek beyinsel erozyon yaratıldı.

İçerdeki mafya-çeteler bırakılarak suç oranının bilinçli bir şekilde artmasını sağlayarak daha fazla idari kanun çıkartılar. Kadın ve LGBTİ+ düşmanlığı üzerinden saltanat kurdular. Binlerce yıllık Hasankeyf, Kürt tarihinin yok edilmesi hedefiyle yıkıldı. Toplumsal çürümüşlüğü büyük bir incelikle yönetiyor ve uyguluyorlar.

...Baskı, şiddet tutuklama, yıldırmanın yanısıra kültürel dejenerasyon ve tarihsel alt yapının yıkımı önemli yer kaplar. Tüm devlet kurumları bu sömürü çarkına hizmet etmekle mükelleftir.

yorlar.

Son dönemlerdeki asker ve polisin karıştığı suç oranında çok ciddi bir artış söz konusu. Kürt bölgelerinde bu kültürel yozlaşma politikası, özel savaş yöntemleriyle uygulanıyor. Son yıllarda artan sayıda askerlerin suç oranı korkutucu bir noktaya varmıştır. Tecavüz politikasını, Kürde "revadır" mantığıyla, savaş alanlarında sürdürmeleri kabul edilemeyecek bir noktaya varmıştır.

En son Batman'da Uzman Çavuş Musa Orhan tarafından yirmi gün alıkonulan on sekiz yaşındaki İpek Er sonunda intihar ederek bu korkunç olayı ortaya çıkarmıştır. Musa Orhan'ın, "daha öncede yaptım bana bir şey yapmazlar" diyebilmesinin temel mantığı bu özel savaşın parçasıdır. Daha da vahim olanı bu konuyu haber yapan gazetecinin tutuklanmasıdır. Musa Orhan bir haftalık misafirlikten sonra bırakılıyor .Toplumsal tepki karşısında 26 Ağustos günü İçişleri Bakanlığı şu açıklamayı yapıyor *"Tutuklanma talebi ve buna bağlı kararlar savcılık ve mahkeme tarafından işleme konulmaktadır . Bu acı olaydan siyasi bir rant devşirmeyi,kurumlarımızı ve adalet sistemimizi yıpratmayı hedefleyen TELE bir adlı TV kanalının yanı sıra gayri ahlaki iftiraları atan terör örgütüne muzahir basın-yayın organları hakkında tüm işlemler başlatılacaktır"*

Yani Kürde ölüm, tecavüz hak, bunu dile getirmek suç! Bu anlamıyla bu sıradan adli bir suç değil devletin bu alanlar için uyguladığı özel bir politikadır. Derسيم'de kaybolan Gülistan Doku'nun baş şüphelininin yine polis babası ve emniyet tarafından kollanarak kaçırılması esasen bu konseptin sonuçlarıdır.

Sonuç olarak;asker-polisin alenen işlediği suçlara sahip çıkılması devletin bölgeye yönelik özel tutumu ve Kürt ulusuna yönelik düşmanlığının bir sonucudur!

"Siz suç işlesenizde, sizin arkanızda devlet var" mantığının sonucu olarak yaygınlaşan bu saldırı sistematığı her alanda kendisini göstermektedir. Irkçı- faşist saldırıların boyutunun artması buradan alınan güçle sağlanmaktadır.

Bu anlamıyla birleşik mücadele ile beraber anti-faşist örgütlenme büyük önem kazanmaktadır. Bu anlamıyla birleşik mücadelenin önemli bir ayağı olan Birleşik Kadın Mücadelesinin hesap soran adaleti, toplumda karşılığını bulacak bir gerçekliğine dönecektir.

Mardin Mazıdağı'ndan Sakarya'ya giden fındık işçileri, 4 Eylül günü ırkçı saldırıya uğradı.

Sakarya'da Kürt İşçilere Irkçı Saldırı

Mardin Mazıdağı'ndan Sakarya'ya giden 16 fındık işçisi, 4 Eylül günü patron ve köylülerin saldırısına uğradı. Fındık işçileri, saldırı sonrası memleketlerine dönmek için yola çıktı.

Saldırıya uğrayanlardan Barış Demir, olaydan önce patronla aralarında bir sorun olmadığını dile getirerek, "Biz sabah çalışmak için bahçeye gittik. İşveren gelip, 'köpek sürüsü' diye laf söyledi. Bunun üzerine bahçeden çıktık" dedi.

Bahçeden çıktıkları için işveren tarafından "Siz burayı memleketiniz mi sandınız burası bizim" şeklinde tehdit edildiklerini aktaran Demir, "Bunun üzerine bize saldırdılar. 8 kişi 3 kişiye sopalarla saldırdı" şeklinde anlattı.

Yapılan saldırının ardından Valilik saldırıyı yalanladı, ancak saldırıya uğrayan ailelerin açıklamaları ile saldırının gerçekliği ortaya çıktı.

Alınan bilgiye göre, Sakarya Cumhuriyet Başsavcılığı koordinesinde Kocaali Cumhuriyet Başsavcılığınca olaya karıştığı belirlenen 2 kişi hakkında gözaltı kararı alındı.

“Egemen Beyaz Türk Kadın” Temsilini Kürt Kadın Hareketi Çoktan Yıktı

İrkçılık ve egemen olma kibri öyle bir çukurdur ki; parlak kıyafetli hanımlar ve beyler bu çukurun içinde bulandıkları cehalet çamuruyla “aydın” olduklarını sanır, oryantalist sosla sundukları ırkçı hezeyanlarını, dedikodularını bilimsel veri görüp bu çamurdan menülerini birbirlerine kibarca ikram etmekten geri durmazlar. Bu çukurun içindeki çamurda bulunan kibir, cahillik, erkeklik vd. her yanlarına bulaşmıştır ama bu muktedirlerin gözleri egemen olmanın üzerlerine kondurduğu parlak kıyafetlerden kamaşmıştığından, bu çamuru ancak desen olarak algılayabilirler. Ah bir de bu çamuru çoğaltmayı ve etrafa bulaştırmayı, tepside bir kadeh çamuru “şimdilik almayan” kibarlıkta, “doğru bulmamakla birlikte ifade özgürlüğü” olarak görenler yok mu!

İşıl Özgentürk’ün Cumhuriyet gazetesindeki köşesinde 30 Ağustos günü yayınladığı “Porno çukurunda debeleniyoruz” yazısı, tam da bu çukurun içinden “nadide bir çamur menüsü” olarak karşımıza çıkıyor. Siirt’te 17 yaşındaki bir çocuğu 20 gün zorla alıkoyup cinsel saldırıda bulunan ve ardından çocuğun intihar ederek ölmesine neden olan bu devletin uzman çavuşu Musa Orhan davası ile ilgili yazan Özgentürk, adeta “Egemen Beyaz Türk Kadın” temsili sergilemeye çıkmıştır. Olayı pornografik bir şekilde anlatmaktan çekinmeyen Özgentürk, yazısının devamını şu şekilde getiriyor: “Daha sonra İpek intihar ediyor, ölüyor, Batman’daki çok sayıdaki kadın intiharlarına bir sayı daha ekleniyor. Evet, Batman kadın intiharlarının en çok olduğu kenttir. O bölgeyi çok iyi bilen, bir öğretmen dostum şöyle anlatmıştı: ‘Buralarda kız çocuklarına hiç değer verilmez, babalar kız çocuklarını çocuktan saymaz, onlar okutulmazlar, mal gibi satılırlar. Mirastan onlara hiçbir pay düşmez. Herhangi bir beceri edinmeleri, yaşamlarını kendi ayakları üstünde sürdürmeleri için hiçbir yardım almazlar. Bu durumdaki genç kızların iki seçeneği vardır: Ya dağa çıkmak ya da kentlerinde görev yapan asker, bürokrat biriyle evlenerek kurtulmak. Bu nedenle pek çok genç kız umutsuzca kendini kandırır, evlilik hayalleri kurar ve ansızın bürokrat, asker bir başka bölgeye tayin olur gider. Çoğu bekâretini kaybetmiş genç kızlar için intihar, bir kurtuluş olur.’

Evet, şimdi bu uzman çavuş önce tu-

İşıl Özgentürk’ün Cumhuriyet gazetesindeki köşesinde 30 Ağustos günü yayınladığı “Porno çukurunda debeleniyoruz” yazısı, tam da bu çukurun içinden “nadide bir çamur menüsü” olarak karşımıza çıkıyor.

tuklandı, ardından kaçma tehlikesi olmadığı için serbest bırakıldı. Şimdilerde elini kollunu sallayarak geziyor ve bol miktarda bozkurt işareti yaparak arkadaşlarına zaferini ilan ediyor. Şu anlattığım durum, bu güzel ülkenin porno çukurunda debelenişine bir örnek. Çünkü porno, sadece cinselliğin abartılı biçimi değildir, insana aykırı her davranış, her söz pornoya girer.”

“Bir öğretmen dostu” ile çamurdan içkilerini tokuştururken “doğanın bu cahilliğine, bu gelişmemişliğine” iç çeken Özgentürk’ün meselesi bir parça cahillik olsa da, bu cahil kalabilme “rahatlığı”nın egemen olma kibrinden doğduğunun altını çizmek gerekiyor. Kürt halkı, Kürt kadınlar ile ilgili söylenecek büyük sözleri kanıtlamaya, ne idüğü belirsiz “bir öğretmen dost”un sözü bile yetebiliyor çünkü.

“Kurtarıcı Beyaz Türk Kadın”! Kürdistan’a, Kürt halkına ve özellikle de Kürt kadına dönük bu tür yaklaşımlar yeni değil. Çok yakın zamandan yapılabilecek kimi okumalarla benzer küçümsemelerin, yok saymaların, karalama ve iftiraların yapıldığını görmek mümkün. Peki bugün “Egemen Beyaz Türk Kadın” Özgentürk’ün yazısıyla özetlenebilecek kolaycılığa kaçma, iftiracılık ve kibir hali Batman başta olmak üzere Türkiye Kürdistanı’nda neyi örtmektedir? Asıl soru budur, asıl konuşulması gereken bu örtünün altındakilerdir.

Bu örtünün altında ilk olarak sömürü ve baskı altına alınmış, işgalle çevrelenmiş bir coğrafya ve ezilen ulus gerçekliği vardır. Bu coğrafyanın sömürüsünün ege-

men ulus temsilcilerinin elinde kalabilmesinin, bir ulusun başka bir ulus tarafından zorla asimilasyona uğratılmasının yani tüm bu gerçekliğin sürdürülebilir olmasının bir yoludur; ezilen ulusun ne denli geri kalmış, cahil, demokrasiye mecbur, kurtarılması gereken bir kesim olduğu propagandasına sarılmak. Örtü hazırdır: Karanlıkta, pislik içinde, medeniyetten uzak bu coğrafyada yaşayan bu ulus, ezen ulusun elini uzatmasına her zaman mecburdur!

Bu örtünün altında, Kürt ulusuna dönük cahilliğin, geri kalmışlığın en çok kadında vücut bulduğu arkaik düşüncelerin eşlik ettiği kadın bilinci ve bedeninin işgal ve sömürü politikaları ile zapturapt altına alınma çabası vardır. Dolayısıyla örtü burada da hazırdır; bu çok kötü ve karanlık coğrafyada yaşayan, “mağdur” kadınların ezen ulustan “Beyaz Kadın” tarafından aydınlatılması, muasır medeniyetlerle tanıştırılması gereklidir. (Gerçi Özgentürk’ün “kurtarıcı kadın”lığının bilincin düzeyi; tecavüz, zorla alıkoyma gibi saldırıları pornodan ayıramayacak denli çukurda olsa da önemli değil!)

O örtü zaten parçalandı

Ancak egemenlerin coğrafya üzerine örtmeye çalıştıkları bu örtü, bu gerçekleri örtüyor. Hem de yeni değil, on yıllardır... Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin geldiği boyut, bir yandan gerçeklerin örtü altında kalmasına izin vermiyor bir yandan da devrimci-dönüştürücü gücüyle Kürt

halkını ileri taşıyor.

Özgentürk nezdinde Türk egemen sınıfların görmezden geldiği, üzerine örtü örtmeye çalıştığı en büyük güç ise Kürt kadın mücadelesidir. Kendi evinden başlayarak sokağına, şehrine ve ülkeye dair söz söyleyen, siyaset yapan, silah kullanan Kürt kadın mücadelesi; Kürdistan coğrafyasında işgale, sömürüye ve erkek egemenliğine karşı korkutucu bir güçtür egemenler açısından.

Tam olarak bundan kaynaklı devletin saldırıları sırasında ilk hedefe alınan kadınlar ve kadın kazanımları olmaktadır. Devlet; kayyım atanan belediyelerde kadın kurumlarının altını boşaltılıp kapatmaktan kadın öz örgütlülüklerine dönük baskısına, kadın özneleri hedef almasından Musa Orhan örneğinde olduğu gibi asker, polis ve kolluk güçleri aracılığıyla kadın ve çocuklara dönük cinsel saldırılara kadar organize bir halde saldırmaktadır. Kürt kadın hareketinin devrimci, dönüştürücü ve yıkıcı gücünden korkan devletin bu politikalarına Özgentürk gibilerin ırkçı ve eril yaklaşımları eşlik etmektedir.

Şimdi bizler açısından durumun Özgentürk’ün anlattıklarının gerçek olmadığını anlatmaya çalışmak abesle iştigaldir. Bu zaten bilinen ve açık bir gerçekliktir. Bu egemen kibrin, bu rahat cehaletin bu coğrafyada bir karşılığı yoktur. kadın hareketinin etki gücü Özgentürk gibilerin coğrafyaya sermeye çalıştıkları bu örtüleri çoktan parçalayıp atmış durumdadır.

KORONAVİRÜS VE ARTAN IRKÇILIK...

Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan şehrinde baş gösteren salgın, kısa denebilecek bir süre içinde tüm dünyaya yayılarak 20 milyondan fazla insanın virüse yakalanmasına neden oldu. Salgın, Şubat 2020 tarihinden itibaren de Avrupa'da ciddi olarak konuşulmaya başlandı ve kaçınılmaz olarak Avrupa'da da büyük bir sorun olacağı öngörüldü. Mart 2020 tarihinden itibaren artan vakalar ve hızla yayılma durumu hükümetleri bir dizi önlem almaya itti. Sokağa çıkma yasağının en etkili önlem olarak yürürlüğe sokulması, insanlarda bir anda paniğe neden oldu. Kitlesele olarak hücum edilen market ve büyük alışveriş merkezlerinde bir anda yığılma yaşandı ve ardından da insanlar evlerine kapandılar.

Salgın aynı zamanda birçok konuyu tartışmaya açtı. Kapitalist-emperyalist sistem içinde sağlık sorunundan beslenmeye, barınmadan işsizliğe vb. bir dizi sorunun çözülmesinin mümkün olmadığı bir kez daha ortaya çıktı. Bunun geniş halk kitleleri tarafından yeterince anlaşılıp anlaşılmadığı başka bir tartışma konusudur. Dünya genelinde devrimci ve komünist hareketlerin zayıf oluşu, kitleleri etkileme ve örgütlemedeki güçleri vb. göz önünde bulundurulduğunda denilebilir ki, sürece devrimciler ve komünistler değil, burjuvazi yön vermiştir.

Tüm emperyalist ve kapitalist ülke hükümetleri dalga dalga gelen ekonomik krizi görerek, sistemlerinin bir kaosa yol açmaması, yıkıma uğramaması, ulusal ekonomilerin çökmemesi ve kitlesele karşı koyuşların yaşanmaması için arka arkaya yapılacak olan parasal destek planlarını açıklamaya başladı. Kapanma ve iflas etme riski büyük olan tekellere milyarlarca dolar, euro ayrıldı.

Avrupa Birliği, salgınla birlikte ciddi tartışmaların yaşandığı bir coğrafya oldu. Emperyalist birlik olarak AB'de güçlü ekonomiye sahip Almanya, Fransa, Hollanda gibi ülkelerin salgınla birlikte içe kapanarak kendi birliklerini bir yana bırakarak ulusal çıkarlarını öne aldıklarını gördük. Bu, bir yanıyla da AB'nin çıkarlar üzerine kurulan kof bir birlik olduğunu gözler önüne serdi. İtalya, İspanya, Yunanistan vb. ekonomileri daha güçsüz olan, sağlık sistemleri yetersiz olan ülkelerin nasıl kendi kaderleriyle başbaşa bırakıldığına tanık olduk. Öyle ki, İtalya bir aşamadan sonra ciddi olarak AB içinde kalıp kalmamayı tartıştı. Yardımların vaka sayı-

Salgınla birlikte dünya çapında milliyetçilik ve ırkçılık da hızla yükselmeye başladı. Emperyalist-kapitalist ülkelerde hükümetleri içe kapanarak kendi ulusal önceliklerini esas aldılar.

larının her geçen gün artması ve ölümlerin artık bir trajediye dönüşmesinden sonra yapılmaya başlanması, İtalya halkında AB'ye karşı olan güvensizliği tersine çevirmeye yetmedi. Aynı şey ekonomik yarımlar içinde geçerli.

Almanya, Fransa başta olmak üzere kendi ulusal tekellerini kurtarmayı öne alan bir hamleyle merkezi bütçeden milyarlarca Euro ayıran bu ülkeler, sıra diğer AB ülkelerine geldiğinde hiç de "cömert" davranmayarak, karşılığı olmayan hiçbir hamle geliştirmek istememişlerdir. Bu, aynı zamanda Almanya ve Fransa'nın diğer ülkeleri daha fazla denetim altına alma, kendi otoritelerini daha fazla hissettirme ve durumu lehlerine çevirmek için kendilerine tavizler verilmesi üzerine kurulan çıkarlar bütünlüğünden ibaret olmuştur.

Salgınla birlikte insanların yaşam ve alışkanlıklarında da değişimler oldu. Bireysel yaşam ve bireysel bir kurtuluşun "mümkün" olduğu duygusu gelişti örneğin. Oysa salgın süreci aslında insanlığın hiçbir zaman tek başına bir kurtuluşa erişemeyeceğini göstermektedir. Yoksulluğun, işsizliğin çıg gibi büyüdüğü, milyonlarca insanın sağlığa erişemediği, milyonlarca çocuğun eğitimden mahrum kaldığı vb. düşünüldüğünde bireysel kurtuluşun imkansızlığı anlaşılabilir. Kitleleri bu yönlü bilinçlendirme ve örgütleme gö-

revi ile karşı karşıyayız. Toplantılar, paneller, bildiri ve broşür gibi materyaller, sosyal medya araçları, demokratik kitle örgütlerindeki çalışmalar vb. hepsi şimdi bizim için daha önemli araçlar haline gelmiştir. Bu görev sadece şu ya da bu kurumla da sınırlı değildir. Avrupa'daki devrimci örgüt ve partilerin bu konuyu daha fazla tartışması, planlamalara girişmesi, kitleleri bilinçlendirmesi gibi zorunlu bir görevleri vardır.

Burjuvazi boş durmayacaktır. Yaşanan onca tecrübe, burjuvaziyi önlem almaya itecektir. Zaten şimdiden bunun üzerine çalışıyorlar. İnsanları dönem dönem eve kapatarak yalnızlaştırma, yalıtma, korkutma ve böylece sokağa çıkmamasını sağlayarak bir süreliğine de olsa sokağın gücünün önüne geçmeyi planlayacaklardır.

Salgınla birlikte çalışma alanlarında farklılıklar olmaktadır/olacaktır. "Evden çalışma" bunun başında geliyor. Firmalar çalıştırdıkları işçilerin bir bölümünü rahatlıkla işten çıkartıp, az sayıda işçiyle daha fazla iş yapmayı planlayacaklardır.

Bu değişimin bir diğer ayağı da internet üzerinden alışveriş alışkanlığının gelişmesi/geliştirilmesidir. Sokağa çıkma yasağının uygulandığı sürede, internet üzerinden yapılan alışverişlerde rekor düzeyde cirolar yapıldığı bilinmektedir. Bu alışkanlık, büyük tekellerce daha da tetiklenecektir. Şimdiden bunun için projeler

geliştiriyorlar. Böylece ara şirketler ve küçük işletmeler yıkıma uğrayacaktır.

Burjuvazinin en büyük silahlarından biri de kitleleri denetlemedir. Salgınla birlikte geliştirilen yeni teknikle telefonlara yüklenen bir programla insanlar adım adım (bu önceden de vardı) takip edilmektedir. Bu yeni programla dışarı çıktığında, sokakta, toplu yerlerde koronaya yakalanan biri varsa telefonunuza gelen bir sinyalle oradan uzaklaşmanız uyarısı yapılmaktadır. Bunun ilk başta sağlık açısından iyi olduğu sanılsa da toplumsal olaylarda, eyleme katılanlar rahatlıkla tespit edilip cezalandırılabilir ya da tutuklanması kolaylaşacaktır.

Artan milliyetçilik ve ırkçılık...

Salgınla birlikte dünya çapında milliyetçilik ve ırkçılık da hızla yükselmeye başladı. Emperyalist-kapitalist ülkelerde hükümetleri içe kapanarak kendi ulusal önceliklerini esas aldılar. AB ülkeleri, hem kendi üyelerine hem de diğer ülkelere sınırlarını kapattığı gibi ekonomik ve sağlık yardımını bir yana bırakarak ulusal ekonomilerini kurtarmanın planlarını yaptılar. Artan tepki ve bazı ülkelerin (İtalya örneğinde olduğu gibi) AB'de kalıp kalmayacaklarını tartışmaya açtıkları bir süreçte, AB, merkezi bütçeden İtalya'ya parasal yardım yaparak üyelikten çıkmasını engellendi.

İrkçılık ve milliyetçilik bu sürede

kendisini farklı biçim ve dozda gösterdi. Koronavirüsün ilk çıktığı Çin'in Wuhan şehrinin karantinaya alınmasıyla birlikte, tüm dünyada Çinlilere karşı bir öfke ve aşağılama başladı. Virüsü üreten Çin halkıymış gibi nerede bir Çinli görüldüyse, öcü gibi bakılmaya, aşağılamaya, hakaret ve yer yer şiddete varan saldırılar yapılmaya başlandı.

Koronavirüsün dünya çapında etkisini göstermesinden sonra yaygın olarak dillendirilen bir diğer konu da herkesin aynı koşullarda yaşadığı ve sağlık hizmetlerinden herkesin eşit yararlanabileceği, salgının sınıf tanımadığı oldu. Bunun böyle olmadığı ve tüm toplumun sağlık hizmetlerinden eşit bir şekilde yararlanmadığı ise kısa sürede açığa çıktı. Örneğin ABD'de insanların devlet tarafından sağlanan sağlık sigortası olmadığı için binlerce insan hayatını kaybetti. ABD, kitlesel göç alan ülkelerden biri. Bu ülkede yaşayan göçmenlerin önemli bir bölümü sağlık hizmetlerine erişimde hiç de şanslı değil.

Emperyalist-kapitalist sistem içinde eşitsizlikler ve konumuz bağlamında sağlığa erişim, toplumun sosyo-ekonomik eşitsizlikler üzerinden değerlendirilmelidir. Bugün dünyada yaklaşık üç milyar insan üretim içinde yer alıyor. Bunun sınıfsal bir ayrım olduğu gerçeği bizi salgınla birlikte, kimin en fazla sağlık hizmetlerinden yararlandığı sonucuna da kolaylıkla götürmektedir.

Salgının tüm dünyayı etkisi altına aldığı bu süreçte göçmenler günah keçisi durumuna da düşürüldü. Hükümetlerin milliyetçi bir refleksle ele aldığı bu sorun, göçmenlerin adeta kaderleriyle başbaşa bırakıldığı anlamına da geliyor.

Bu süreçte Avrupa devletleri, salgından dolayı sınırlarını tüm dünyaya kapattıkları için göçmenlerin buldukları yerlerden başka bir ülkeye-bölgeye geçmeleri neredeyse imkansızlaştı. Veriler baz alındığında görülüyor ki, milyonlarca göçmen koronavirüs salgınına yakalanma riski altında yaşamlarını sürdürüyor. Özellikle göçmen kampları birer ölüm kampına dönüşme riski altında. Yakın zamanda Yunanistan'da ve ABD'nin Meksika sınırında bulunan göçmen kamplarında ortaya çıkan salgın, bu durumu en iyi özetler nitelikteydi. Hükümetlerin, salgınla birlikte "evde kal" çağrılarını göçmenler için hiçbir şey ifade etmedi/etmiyor da. Milliyetçi ve ırkçı parti ve çevrelerin baskıları da faturanın göçmenlere kesilmesinde önemli rol oynadı.

Salgınla birlikte burjuva medyanın göçmenleri hastalığın yayılmasında so-

rumlu tutan propagandası giderek daha yaygın bir durum almaya başladı. ABD Başkanı Trump, salgına Çin'in sebep olduğunu basına servis ettikten sonra ABD'de göçmenlere karşı ırkçı saldırılar artmaya başladı. İtalya eski İçişleri Bakanı Salvini ve Macaristan Başbakanı Orban'ın benzer açıklamaları da ırkçılara cesaret vermiş ve saldırılar daha da artmıştır.

Bir şekilde yerleşik hayata geçen göçmenleri bekleyen en büyük tehlikelerden biri de krizin derinleşmesiyle birlikte göçmenler arasında işsizliğin artma tehlikesinin baş göstereceğidir. Göçmenlerde daha yoğun yaşanan geleceksizlik korkusu insanlarda kaygı ve paniğe yol açacak ve göçmenler daha fazla içe kapanan bir şekilde toplumdaki da izole olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklardır.

İrkçuların günlük yaşamda en fazla başvurdukları yöntemlerden biri de nefreti yaymadır. Bu suçu işleyenler kendi ulusal kimliği dışında herkesi öteki görerek dil, din, cinsiyet ve ulusal kimlik üzerinden saldırmaktadır. Salgınla birlikte ırkçı nefret söylemleri ve saldırıları da giderek arttı.

İstanbul Sultanahmet'te Koreli bir turist kafilesinin Çinli sanılarak saldırıya uğraması tipik ırkçı bir saldırıydı. Çevreden hiç kimsenin olaya müdahale etmemesi de düşündürücü bir gelişme idi. 97 yıllık bir ırkçı faşist devlet geleneğinin aralıksız olarak sürdürdüğü Türkiye'de, milliyetçi duyguların hızla yükselmesi, bunun şiddete varması pek şaşırtıcı da değildir. Kürtler başta olmak üzere Ermeni, Laz, Rum, Çerkez ve diğer ulus ve azınlıklara karşı geliştirilen ırkçılık artık "doğal bir

refleks" olarak görülmektedir.

Bir diğer çarpıcı örnek de yapılan ırkçı paylaşımlardır. Uluslararası Af Örgütü, Türkiye şubesinin koronavirüsün ortaya çıkmasıyla birlikte, 29 Mart-2 Haziran 2020 tarihleri arasında Türkiye'de 690 bin 356 ırkçı paylaşım yapıldığını tespit etti.

Avrupa'da salgının başlamasıyla beraber Almanya, Fransa virüsün bulaşmaması için mevsimlik tarım işlerinde dışarıdan getirilen göçmen işçiler çalıştırılarak milliyetçi bir tutum sergilediler. Fransa, Polonya ve Romanya'dan getirilen göçmen işçiler hiçbir sağlık önlemi alınmadan sebze bahçelerinde ve tarlalarda çalıştırılıp geri gönderildiler.

Koronavirüsle beraber Almanya'daki ırkçılarda da hareketlenmeler giderek arttı. Alman ırkçılar, koronavirüse karşı alınan önlemleri "özgürlüklerin kısıtlanması" olarak lanse edip, birçok yürüyüş düzenlediler. Açığa çıktıkları yerlerde ise farklı adlarla insanları sokağa çıkartıp güç gösterisi yapan ırkçıların başını AfD çekiyor.

Salgınla birlikte dünya genelinde ortaya çıkan ekonomik krizin giderek büyümesi, birçok ülke ekonomisinin resesyona girmesiyle artan işsizlik ve yoksulluk toplumsal sorunların büyümesinin temel nedenidir. Yerli halkın yanında, bundan en çok etkilenen kesim yine göçmenler olacaktır. İrkçular, tüm sorunların temeli olan emperyalist-kapitalist sisteme dokunmadan hedef saptırarak kitleleri etkiliyorlar.

İrkçuların göçmenlere karşı gelişen saldırı ve nefret söylemlerine karşı Avrupa çapında karşı eylemlerin de giderek boyutlandığını belirtmek gerekir. Almanya,

Fransa, Avusturya vb. ülkelerde sokağa çıkan binlerce insan gelişen ırkçılığa karşı durarak bu insanlık düşmanı ideolojiye karşı eylemlerini sürdüreceklerini deklare ettiler.

Krizin etkileri giderek büyüyecektir. Hükümetlerin tekelleri kurtarma paketleri, işsizliğin ve yoksulluğun önüne geçen programlar olarak algılanmamalıdır. Kurtarılan büyük tekeller, bu krizi kendi lehlerine kullanacaklardır. İşten çıkartmalar, daha az ücretle çalıştırma, dışarıdan ucuz işçi getirme vb. toplumsal bir krizin de habercisidir. Hükümetler, krizi bahane ederek sosyal haklarda kısıtlamalara gidecektir. Çalışmayanların işsizlik paralarında düşüş, sosyal devlet bütçesinden geçenlerin aylık ödemelerinde kısıtlamaya gidilmesinin yürürlüğe girmesi bir sürpriz olmayacaktır. Krizle birlikte sendikaların sesi çıkmadı. Sendikalar bırakalım seslerini yükseltmelerini toplu sözleşmeler de "sıfır" zam imzalayarak işçilere "kaderlerine" razı olmalarını tavsiye etmektedir. Önümüzdeki süreçte toplumsal karşı koyuşların gelişeceğini şimdiden öngörmeliyiz. Avrupa'da devrimci ve komünist hareketlerin bu sürece önderlik etme gücü ve kapasitesi zayıftır. Bazı ülkelerde ise hiç yoktur. Bunun yanında faşist partilerin kitleleri arkalarında yedekleme tehlikesi vardır. Hümanist çevrelerin de sokakta boy göstermesi olasıdır.

Yeni bir sokağa çıkma yaşayışının yaşandığı-yaşanacağı bu koşullarda tüm örgütlü güçlerin yeni yöntemlerle en geniş kitlelere ulaşma ve örgütlenme programları olmalıdır.

Münih Davasında; Açığa Çıkan Öğretiler Üzerine...

Münih TKP-ML davası, tutuklama süreciyle birlikte 5 yıl 4 ay gibi uzun bir süreci kapsadı. Ve 4 yıl 3 ay içinde de 234 duruşma yapıldı. Her duruşma günü, ortalama 6 veya 7 saat süren oturumlarla oldu. Tüm bu zaman içerisinde hem dışarda hem de salonun izleyiciler bölümünde, büyük bir dayanışma örneği sergilendi. Bu dayanışmaya dahil olan, yerli ve göçmen kurum, parti ve örgütlerle birlikte tek tek devrimci, demokrat ve duyarlı bireylerde bu dava sürecimizde bizleri yalnız bırakmadılar.

Bu politik dayanışma ve sahiplenme, ortak çalışmanın bir ürünü olarak güçlendi ve büyüdü. Tüm bu süreç içerisinde hem dışarıda hem mahkeme salonunda yapılan açıklamalar ve yürütülen kampanyalarda, öne çıkarılan temel argüman, bu davanın bir "terör" davası değil; bilakis, politik bir dava olduğu gerçekliği idi.

Fakat bu sürecin başından sonuna kadar hem mahkeme hakimler heyeti hem de Federal Cumhuriyet Savcısı, ceza hukukuna göre değil tamamen politik bir zeminde hareket ettiler. Bu noktada mahkeme başkanı Dauster, yazdığı makalelerde gerçek niyetlerini ortaya çıkardı. Bir örnek vermek gerekirse, mahkeme başkanı Dauster yazdığı bir makalesinde şu tespitte bulunuyor;

"Siyaset ve hukukun birbirine olan yakınlığı görmezden gelinemeyecek kadar alenidir. Bu yakınlığın köklerini tarihte hatta kimi bakımlardan kanlı bir tarihte olduğunu unutmamalıyız."

İşte emperyalist mahkemelerin bu gibi davalarda, yargı ve karar mekanizmalarında gözardı etmedikleri temel nokta, ülkeler arasındaki çıkar ilişkileridir. Bu noktaya ilişkin denilebilir ki; Almanya ve Türkiye'nin ekonomik, askeri ve politik ilişkileri, Münih TKP-ML davasında

önemli bir rol oynadı. Almanya'nın Türkiye'de 37 milyar Euro sermayeli, 7.200 şirketi faal bir şekilde işletiliyor. Keza bu yatırımları daha kârlı hale getiren noktalar da var. Ucuz enerji kaynakları, ucuz toprak ve kiralar ve de ucuz iş gücünün olduğu bir coğrafyada; üretilen tüm metaların, anında oralarda tüketildiğini de hesaba katarsak, Almanya emperyalist egemenleri için çok kazançlı bir ilişki olduğunu görebiliriz.

Ekonomik ilişkilerin yanında askeri ilişkilerde önemli bir yer tutuyor. Almanya ile Türkiye arasındaki askeri ilişkiler, Osmanlı İmparatorluğu döneminden günümüze kadar sıkı bir şekilde devam ediyor. Faşist TC devletinin Kürt Hareketine, Alevilere, devrimcilere, sosyalistlere ve komünistlere karşı kullandığı, Leopard tankları, roketler ve diğer büyük-küçük birçok silah Almanya'dan Türkiye'ye verilen silahlardır. TC devleti, yaptığı tüm katliamların önemli bir bölümünü bu silahları kullanarak yapmış ve yapmaya devam etmektedir. Yine daha yakın bir örnek olarak; geçtiğimiz dönem faşist TC devleti, Afrin'i işgal ederken, tüm medyanın gözü önünde Alman Leopard tanklarını kullanarak işgali gerçekleştirdi.

Ardından R.T.Erdoğan, Afrin'in demokratik yönetimini barbarca talan ederek onların yerine kendi denetiminde olan ve kafa kesen IŞİD çetelerini yönetime getirdi. Bu işgal ve katliamda da gördük ki, yine Alman silahları dolaylı biçimde, IŞİD çeteleri tarafından barbarca; çocuklara, kadınlara, gençlere ve tüm mazlum Afrin halkına karşı kullanıldı ve katliamlar yapıldı.

Bunlarla birlikte, Almanya hükümetinin her dönem Türkiye hükümetleriyle politik ilişkileri kesintisiz devam ediyor.

Tüm bu nedenlerdendir ki, Almanya'da yaşayan, başta Kürtler olmak üzere devrimcilere, sosyalistlere, komünistlere ve TC'ye muhalif olan tüm kesimlere dönük Alman burjuvazisi sürekli bir bastırma, tutuklama, yargılama ve cezalandırmayı hep yapmıştır.

Diğer yandan, R.T.Erdoğan'ın Almanya'da kendine bağımlı hale getirdiği 900 DİTİB camisi ile kurduğu ırkçı-faşist Türk parti ve kurumlarıyla da muhaliflere karşı açıktan şantaj ve istihbarat çalışmaları yaptırılıyor. Bu durum Alman devleti tarafından tespit edilip bilinmesine rağmen şimdiye kadar ne bir tutuklama ve ne de bir yargılama yapılmadığı gibi bir önlemlerde alınmış değildir.

Bu yaşananlar sadece Almanya'da değil elbette, diğer Avrupa ülkelerine de yayılmış bulunuyor. Bundandır ki, geçtiğimiz aylarda Avusturya'nın Viyana şehrinde her hafta, düzenli olarak devrimci, demokrat, Kürt ve Alevi kadınların yaptıkları sokak etkinliği, R.T.Erdoğan'ın çeteleri tarafından provoke edilerek saldırıya uğradı. Ardından demokratik göçmen derneklerinin bulunduğu sokağa giren kalabalık çeteler, orada bulunan tüm derneklerin cam ve kapılarını kırarak insanlara zarar verdiler. Ertesi günde DİTİB ve ülkü ocaklarından olan, 400'ü aşkın kitle, gece ve gündüz sokaklarda nöbet tutarak "Allah-u Ekber" sloganları ile bozkurt işaretleri eşliğinde; demokrat, devrimci, Kürt ve Alevi insan avına çıkmışlardı.

İşte faşist TC devleti geçmişte, Koçgiri'de, Zilan'da, Dersim'de, Maraş'ta, Çorum'da, Malatya'da, Sivas'ta Suruç'ta ve Ankara Garı önünde halkı nasıl katlettiyse ve diri diri yaktıysa, bugünde Avrupa coğrafyasında bu faşist saldırıların provasını yapmaktadır. Aleni bir şekilde yaşanan bu faşist saldırılara karşı, Avrupa yargıçları ve mahkemeleri kör ve sağır olmaya devam ediyorlar.

Bütünlüklü olarak mevcut tabloya baktığımızda ülkeler arasındaki ilişkiler her dönem yargının üzerinde etkili olmuştur. Bu anlamda Almanya-Türkiye ortaklığı üzerinde şekillenen ve Münih Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde görülen TKP-ML davasının perde arkasında olan gerçekler, emperyalist siyasetin yargıya nasıl yön verdiğini; mahkeme başkanı Dauster yazdığı makalesindeki "Siyaset ve hukukun birbirine olan yakınlığı görmezden gelinemeyecek kadar alenidir" cümleleriyle açıklamış bulunuyor.

Münih Davası Birlikte Yürümenin Önemi Göstermiştir

Görüldüğü gibi içinden geçilen süreçte bir yandan, emperyalist saldırılar, diğer yandan gerici, faşist ve ırkçı Türk çetelerinin saldırıları karşısında bugün birlikte faaliyet yürütmenin önemi ve anlamı daha da büyümüştür. Bundan dolayıdır ki, dünya oranla bugün devrimci dayanışmaya daha çok ihtiyacımız vardır. Yerli ve göçmen halkların sorunlarının aynılaştığı bir süreçte; bize düşen görev, geniş-kitlesele birliklerle mücadeleyi büyütmezdür.

Demokratik güçlerin birlikte çalışması ve birlikte hareket etmesinin önemi bir kez daha Münih politik tutsaklar davası sürecinde açığa çıktı.

Demokrasi mücadelesi yürüten kurumlar, doğaları gereği geniş toplumsal kesimlerin birlik ve ortak mücadele ihtiyaçlarının ürünü olarak farklı nitelikte kurumlardır. Barbar sistemin kaynaklık ettiği sorunlara, çelişiklere karşı, her demokratik kurumun, grubun, çevrenin, kitle örgütünün ve siyasal partilerin farklı çözüm önerileri, farklı yöntemlerinin olması doğaldır. Bu gerçeklik aynı zamanda gelişmek için bir zenginliktir.

Karşılıklı saygı ve ilkeler bütünü çerçevesinde, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist ve kapitalist emperyalist sistem tarafından hakları gasp edilmiş tüm kesimleri kucaklamak, onlarla ortak sorunlar etrafında buluşmak ve bu uğurda birlikte hareket etmek demokrasi mücadelesinin bir gerekliliği ve zorunluluğudur. Demokrasi mücadelesinde farklı politik bakış açıları ile ortak paydalarda buluşması ve ortak mücadele alanlarının yaratılması, kitlelere güven vermenin de temel noktasıdır.

Münih davası sürecinde de yerli ve göçmen, kurum ve örgütlerin 5 yılı aşkın süre içinde ortak hareket ederek birlikte çalışması ve kampanyaların örgütlenmesi neticesinde hem mahkeme heyetinin hem de federal savcının üzerinde bir baskı oluşturmuştur.

Diğer yandan demokratik kurum ve örgütler arasında, birlikte çalışma kültürünü geliştirmiş, güven ortamı yaratmış, kurumlar arasında bilgi alışverişi ve iletişimi pratikleştirmiş ve farklı düşüncelerin yan yana ve birlikte yürümesini daha da pekiştirmiştir. Yine yerli ve göçmen demokratik kamuoyu üzerinde de bir güven ve umut ortamı yaratmıştır.

Kısaca bu süreç zarfında ortaya çıkan en önemli öğretilerden biri de budur.

Doğu Akdeniz'de Gerilim: Sıcak Denizler Bulanırken

Diyalog veya savaş çağrıları ne düzeyde olursa olsun, Akdeniz'in kızgın suları artık altındaki hidrokarbonlardan daha az yanıcı değil.

Müjdeli günlerden geçerken, Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan klasik "misliyle yanıt verdik" açıklamalarından birini daha cümle arasında geçirmişti. Bu misliyle yanıt verme mevzusu, konuşma metninin bütününe uymuyor, araya sıkıştırılmış, Erdoğan'ın konuşma metninin akışını bölen bir makas gibi duruyordu. İzleyiciler konunun bu coşkulu yerinde alkışladı ama Erdoğan'ın yanıt verdik – vereceğiz gibi açıklamalarıyla tam olarak neyi kast ettiği henüz gizemini koruyordu. Daha sonra Yunan ve Türk basınına düşen haberlere göre sıcak sularda Türk firkateynine ait bir gemi ile Yunan donanmasına ait yaşlı bir geminin çarpıştığı bilgisi verildi. Erdoğan'ın yanıt verdik çıkışı bu olaya yoruldu.

15'inci yüzyılda Venedikli filolara saldıranlarıyla bilinen amiral *Kemal Reis'ten* adını alan bir firkateyn gemisi, diğer 4 koruma gemisi ile birlikte, deniz altında petrol ve gaz aramak için tasarlanmış bir keşif gemisi olan *Oruç Reis'i* koruyordu. 12 Ağustos günü, Türk gemilerinin faaliyetlerini izleyen yaşlı Yunan firkateyni *Limnos*, Münhasır Ekonomik Bölgesi [Exclusive Economic Zone] (MEB)'ne göre Yunan'lara ait olan deniz sularını bu türden arama faaliyetlerine karşı korumakla görevliydi. *Limnos*, Türk firkateynine yakınlaştı, gerçekleşen ters bir manevra ile *Limnos* ve Türk donanmasına ait bir gemi çarpıştı.

Atina merkezli geçen bilgilere göre, Yunan gemisinin yaşlı ve Türk gemilerine göre daha ilkel olmasına rağmen, *Limnos'un* bu faaliyetiyle Türk gemilerinin MEB'i ihlal etmesinin engellendiği ve deniz sularındaki Yunan haklarının korunduğu söylendi. Türk tarafında ise, çarpışma sonucunda *Limnos'un* nasıl büyük bir hasar aldığı ve limanına geri döndüğü açıklamaları servis edildi, herhangi bir saldırıya misliyle yanıt verileceği ifade ediliyordu.

Geçtiğimiz birkaç yıl içinde Türk Devleti, Akdeniz'deki enerji kaynaklarına yönelik ve hatta yer yer buna da bağlı olarak Akdeniz'deki haklarının korunması bahanesiyle, Akdeniz'e kıyısı bulunan ülkelere yönelik saldırgan bir tutum izledi. Semadirek'ten Rodos'a Yunanistan'a bağlı adaları yok sayarak, Doğu Ege ve Akdeniz sularında kontrol sağlamak amacıyla Mavi Vatan olarak adlandırdıkları bir politikayı izlemeye başladı.

Ancak bu politika başından, oldukça fazla *düşmanı* kendi üzerine çekecek bir içeriğe sahipti. Öte yandan, mevcutta da

Türk Devleti, Suriye'den Libya'ya geniş bir skalada askeri saldırganlık ve düşmanlık politikalarını devreye sokuyor, bu da haliyle Ortadoğulu devletleri bir koalisyon olarak karşısına dikiyordu.

Bu yılın ocak ayında Kıbrıs, Yunanistan, İsrail, İtalya, Ürdün ve Filistin, Türkiye'yi dışarda tutarak Doğu Akdeniz Gaz Forumu adlı bir blok kurdu. Fransa üyelik, Amerika gözlemci statüsü için başvurdu.

Türkiye'nin aslında uzunca bir süredir, Akdeniz sularında herhangi bir girişimi bulunmuyordu. Türk Devleti'nin BM'in tanıdığı Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti'ne Hafter karşısında verdiği destek, Türk Devleti'ni yeniden sahaya çıkartmaya yardımcı oldu. Hafter'in durdurulmasının bedeli, Libya hükümetinin Türkiye'nin iddialarını destekleyen bir denizcilik anlaşmasına onay vermesiydi.

Anlaşma, Libya ve Türk kıta sahanlıklarının ve Akdeniz'i kapsayan MEB'lerin haritasını yeniledi. Girit ve Rodos'un varlığını ve haklarını görmezden gelerek Türk Devleti'nin Akdeniz'deki rakip devletleri tarafından önerilen boru hattının yolunu belirgin bir şekilde kestiler. Anlaşma Yunanistan'ın şikayette bulunmasına yol açtı. Bu nedenle General Hafter'i destekleyen ve Türkiye'nin Ortadoğu'daki İslamcı fraksiyonlara verdiği destekten rahatsız olan Yunanistan ve Mısır, 6 Ağustos'ta kendi denizcilik anlaşmalarını imzaladı. Bu, Erdoğan'ın *Oruç Reis'i* gönderme kararına ve dolayısıyla son alevlenmeye katkıda bulundu.¹

AB'nin dış politika şefi Josep Borrell'e danışmanlık yapan İtalyan Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nden Nathalie Tocci, bu gelişmeler için; "Türkiye son dört beş yıldır temelde duvara dayanıyordu... Türkiye'nin geçen yıl yapmayı başardığı şey, Libya üzerinden oyuna geri dönmek oldu." açıklamasında bulundu.

Tüm bu gelişmeler, BAE, Mısır, Yunanistan, Fransa, Kıbrıs, ve kısmen de İsrail'in bölgedeki çıkarları ile ters düşüyordu ve bu durum, adı geçen devletlerin Türkiye'ye karşı ortaklaşmasına da zemin oluşturdu.

Bu arada, Fransa Başbakanı Emmanuel Macron, Yunanistan Başbakanı Kyriakos Mitsotakis ile yaptığı bir telefon görüşmesinin ardından, Fransa'nın bölgedeki askeri varlığını iki savaş jeti ve bir çift savaş gemisi ile "geçici olarak güçlendirmeye" karar verdiklerini açıkladı. Fransa, Türk Devleti'ni Akdeniz politikalarına karşı yaptırımla tehdit etti.

ABD ise 12 küçük gemiyle birlikte geçtiğimiz günlerde Girit adası açıklarında bir Yunan firkateyni ve çok sayıda Yunan F-16 savaş uçağı ile ortak bir tatbikat düzenledi.

Öte yandan, ABD Dışişleri Bakanlığı, Temmuz 2019'da Temsilciler Meclisi ve Senato'da alınan kararlar doğrultusunda Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne yönelik 32 yıldır uygulanan silah ambargosunun 2021 mali yılı için kaldırıldığını açıkladı. Bu anlaşma öldürücü silahları değil savunma sistemlerine yönelik silahları kapsıyordu. Ancak, Akdeniz'deki tansiyonun durumuna göre silah anlaşmasının kapsamının ilerleyen zamanlarda genişleyebileceği ise açık.

Erdoğan ise Akdeniz'deki gerilimi, tansiyonu efenlemelerle sürekli olarak yüksek tutmaya çalışıyor. Uluslararası "diplomasi-nin" büyük ölçüde yere çakmasına rağmen Türk Devleti ulus ötesinde de güçlü olduğu imajını çizmeye gayret ediyor. Nitekim, 5 Eylül tarihinde yaptığı açıklamada "Ya masa, ya saha" çıkışında bulunarak, "şehit düşmeyi birincil hedef alan bir milleti korkutamazsınız" ifadeleriyle her türlü seçeneğe açık olduklarını belirtti. Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ise 6-10 Eylül tarihleri arasında KKTC'de askeri tatbikat yapılacağını duyurdu. Avrupa Birliği (AB) Konseyi Başkanı Charles Michel, 24-25 Eylül tarihlerinde düzenlenmesi planlanan olağanüstü AB liderler zirvesinde Türkiye için bir "havuç ve sopa (ödül ve ceza) yaklaşımı" belirleneceğini dile getirdi. Michel, "Bu yöntem, bölgedeki gerginliği azalmak ve diyalog kanalları sunmak adına en iyi yol olabilir" ifadelerini kullandı.

Tüm bu gelişmeler, Akdeniz ve çevresindeki -Ortadoğu'nun da hesaba katıldığı durumda- yaşananlar düşünüldüğünde uzunca bir süre daha gerilimin normal seviyelere düşmeyeceğini göstermektedir.

Türk Devleti ise bu dönemdeki genel politikasını, temsilcilerinin güçlü söylem-

lerini ve yüksek perdeden yaptıkları ciddiyetsiz açıklamaları görmezden gelirse iki temel başlıkta özetlemek mümkün olacaktır.

Birincisi Türk Devleti, Akdeniz'e sınırlı bulunan devletlerin yaşadıkları iç ve dıştaki yönetme sorunlarını kendisi açısından bir fırsata çevirmeye çalışmaktadır. Düşünülen şey, bölgedeki devletler hazır güçten düşmüşken kendileri için ne düşürebilecekleri ve bunu hangi yollarla sağlayabilecekleridir.

İkincisi ise iç politikaya yöneliktir. Kaldı ki Türk Devleti'nin genel manada dış politikaya yönelik attığı adımların esasta iç politikadaki etkisine yönelik olduğu görünmektedir. Bugünlerde çokça dillendirilen savaş meselesi her ne kadar uzak bir ihtimal olarak görünse de Türk Devleti böylesi bir savaşı esasta içerdeki muhalefeti kanla bastırmak için kullanacaktır. Tıpkı 1915 ve onu takip eden yıllarda izlenen soykırım siyaseti gibi... Nitekim güncelde çöktürme stratejisinin takip edildiği bilinmekte ve bu faşist ve katliamcı stratejinin milyonlarca Kürt'ün öldürülmesini veya Kürtlerin kendi topraklarından zorla göç ettirilmesini kapsamaktadır. Türk Devleti ve yönetim koltuğunda bulunan AKP için hedeflenenler temelde bunların olması, hem içerde hem de dışarıda şiddet merkezli söylem ve politikaların üretilmesinin nede-nini oluşturmaktadır.

Diyalog veya savaş çağrıları ne düzeyde ve hangi içerikte olursa olsun, Akdeniz'in kızgın suları artık *altındaki hidrokarbonlardan daha az yanıcı değil*. Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın 25 Ağustos'ta yaptığı açıklamada olduğu gibi Akdeniz'deki "Herhangi bir kıvılcım felakete yol açabilir."

Karanlık Gider Gezi Kalır...

Bir parkta başlayan ve ülkenin tüm alanlarına hızla yayılan bir harekettir Gezi İsyanı. Ama bu hareketin en önemli eksikliği önderlikten yoksun oluşudur.

Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de sınıf çelişkileri, Kürt sorunu, siyasal baskı ve sistemin ürettiği tüm çelişkiler yumağı giderek daha üst bir düzeye tırmanıyor. Sorunlar çözülmüyor ve baskı da uç boyutlara tırmanıyor. Sömürü ve yoksulluk hızla artıyor. Belki de işsizlik, yoksulluk ve sömürünün en üst düzeye ulaştığı bir süreç yaşanıyor. Ve buna paralel olarak siyasi baskı da artırılıyor. Bu baskıyla kişiler ve muhalif kurumlar üstünde tahakküm oluşturmak isteniyor. Kürt ulusu üzerindeki baskı da artarak devam ediyor. Kısacası günümüz devleti, saldırı ve yaptırımlarını en agresif boyutlara tırmandırmıştır.

Ancak halkın mevcut yapıya tepki ve hoşnutsuzluğu da artmıştır. Ama bu tepkinin örgütlenemediğinin altını da çizmek gerekir. Oysa varolan bu duruma müdahale etmek, kitlelerin kendiliğinden hareketleri içinde olmak ve bu vesile ile sınıf mücadelesinin engin denizinde bir damla olmayı başarabilmek gerekir.

Bunu mutlaka yapabilmek gerekir. Bunun için tarihimizden öğrenmek önemlidir. Kolektifimizin bu anlamda önemli bir birikimi vardır. Bu birikime doğru baktığımız oranda bu ders ve deneyimler bize eksik ve hatalarımızla na-

sıl başa çıkacağımızı da söylemektedir.

Toplamda Türkiye devrimci hareketinin deneyim haznesinde yer alan büyük ve kitlesel hareketlerden biri de Gezi İsyanı’dır. İçinde bulunduğumuz koşullarda Gezi’yi tekrar hatırlamak önümüzdeki dönem açısından da önemlidir. Çünkü benzer kitle hareketlerinin ortaya çıkma koşulları vardır.

En sonda söyleyeceğimizi başta söylersek; Gezi’den başlayan, İstanbul ve Türkiye’nin hemen hemen tüm illerine yayılan isyan, başından sonuna kadar devrimcilerin katılımı, müdahalesi vb. içerse de esas olarak kendiliğinden bir hareket olmuştur.

2013 Mayıs sonlarında başlayan ve tüm Türkiye’ye yayılan bu isyan süreci hakim sınıfları ve temsilcilerini, R.T.Erdoğan hükümetini ürkütmüştür. Haklı ve meşru Gezi İsyanı -diğer kendiliğinden hareketlerde olduğu gibi- devrimci önderlikten yoksun olduğu için belli bir süre sonra kendiliğinden sonuçlanmıştır. Ardından olası yeni ayaklanmalara ve kitlesel eylemlere imkan vermemek için R.T. Erdoğan başkanlığındaki yönetim, baskı mekanizmasını en üst mertebeye çıkarmıştır. Nitekim 15-20 Temmuz 2016 darbesi ile ezilen yığınlar üzerindeki faşist diktatörlük daha katmerli boyutlara tırmandırılmıştır.

Toplum ve devrimci-demokrat kesimler üzerinde faşizmin ivmesi üst düzeylere yükseltilmiştir.

Buna bağlı olarak mevcut sistemin girdiği ekonomik ve siyasi kriz, daha da derinleşmiştir. Ve ezen ve ezilen yığınlar arasındaki çelişkiler ve sorunlar yumağı daha katmerli bir hal almıştır. Ayrıca Covid-19 pandemisi, bu sistemin girdiği buhranı daha da derin bir safhaya sokmuştur. Öyle ki, mevcut düzen adeta çöküşün yaşandığı bir döneme girmiştir.

Gezi İsyanı’nın İçeriği...

Ülkemizde mevcut durum ve yarattığı sorunlar hallolmadığı gibi daha müzmin bir hal almıştır. Öyle ki, oluşan bu sorun ve çelişkiler yumağı, hakim sınıfların ve AKP/MHP/ordu/yargı vb. devlet erkinin tüm kurumları, kontrolünden iyice çıkmıştır. Hakim sınıflar, bir yönetememe krizi içindedir. Ülkeyi baskı unsurunu daha artırarak “yönetebiliyorlar”. Nitekim Gezi İsyanı da böylesi bir sürecin eşliğinde patlak vermiştir.

Gezi Parkı’nın yıkılıp buradaki ağaçların sökülerek yerine Topçu Kışlası ve AVM yapılması projesine yönelik çevrecilerin direnişiyle başlayan isyan, iktidarın saldırgan tavrı ve çadır-

ları yakma girişimiyle büyümüştü. 27 Mayıs 2013 tarihinde iş makineleriyle Gezi Parkı’nın yıkılma çabası, kitlelerin tepkisine neden olmuştu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, iş makineleriyle işgal edilen parkı yıkma tavrı almıştı. Ancak kitle buna müsaade etmedi ve yıkıma karşı çıktı. Gezi Parkı’nın yıkılması, ağaçların sökülmesi ve yandaş müteahhitlere peşkeş çekilerek tahrip edilmesine tavır alan kitle, hızla çoğaldı ve aktif bir tutumla karşı koydu. Bunun sonucu iş makinelerinin önünde barikatlar oluşturuldu. Parkın yıkımına ve çarçur edilmesine müsaade edilmedi. Bunun haberi giderek İstanbul’a ve Türkiye’nin diğer illerine yayıldı. Bunun üzerine İstanbul’un her ilçesinden ve her semtinden gelen kitle de bu direniş içinde aktif yer aldı.

Hareket giderek kitleselleşti. İstanbul ve diğer illerden gelen insanlar, Gezi Parkı ile yanı başındaki Taksim Meydanı’na dolup taşı. Elbette ki devletin kolluk güçleri de meydana getirildi ve saldırılar giderek tırmandırıldı. Eylemin sonuçlandırılması için meydana dolduran kitleye defalarca kez saldırı oldu. Lakin kitle dağıtılamadı. Parkı ve meydanı işgal eden yığınlar, devletin kolluk güçlerine ve saldırılarına karşı direndiler. Ve onları püskürttüler. Park’tan ve meydandan ayrılmayarak oraya yerleştiler.

Direniş, İstanbul’un diğer semtlerine ve Türkiye’nin diğer illerine de yayıldı. Halk tüm ülke çapında sokaklara döküldü. Ülke çapında öfkesini dile getirdi. Hareket, Gezi Parkı’na sahip çıkmakla birlikte R.T. Erdoğan hükümetine ve düzene karşı ayaklanan bir harekete dönüştü. Bir parkın yıkımına karşı başlayan hareketin talepleri, mücadelenin seyri içerisinde hızla daha geniş bir muhteva içeren bir başkaldırıya dönüştü.

Önce İstanbul’un Taksim’e yakın çevresinden gelen kitlelere diğer yörelerden gelen halk ve emekçi kesimlerin katılımı direnişi daha üst mertebeye çıkartmıştır. Emekçi kesimlerle beraber diğer halk katmanları hızla mücadele mevzilerine katıldılar. Ezilen, sömürülen emekçi sınıflar, kadın, LGBTİ+’lar, Alevi ve Kürt kimlikleri nedeniyle baskı altında olan yığınlar, düzenden ve yönetimden hoşnut olmayan küçük

burjuva kesimler vb. son yıllarda gördükleri baskı ve sömürü furçasının üst boyutlara tırmanması sonucu meydana dökülmüşlerdi.

Bu hareket her türlü baskıya ve sömürüye karşı başkaldıran yığınların hareketidir. Emperyalizmin Türkiye özgülüne dayattığı ve neo-liberalizm ve küreselleşme yaftasıyla Türk hakim sınıfları üzerinden uygulamaya soktuğu katmerli bir sömürü ve baskı mekanizmasına karşı oluşan bir isyandı. Uluslararası kapitalizmin külfetinin işçi sınıfı ve diğer emekçi yığınlara kesilmesinin sonucu oluşan bir başkaldırıydı. Irkçılığın, ulusal baskının, ataerkinin, dini baskının faşist yönetim üzerinden daha tırmandırılmasına karşı oluşan halkların direnişiydi...

Ülkeye yayılan Gezi İsyanı sırasında dokuz genç katledildi. On binlerce kişi yaralandı. İsyanın bitiminden sonra da halka açık yerlerde harekete ilişkin kitlesel tartışmalar yapıldı, forumlar oluşturuldu. Ama bir süre sonra bunların çoğunluğu devam etmedi.

Gezi İsyanı'nın sorunu: Önderlikten yoksun oluşu

Bir parkta başlayan ve ülkenin tüm alanlarına hızla yayılan bir harekettir Gezi İsyanı. Ama bu hareketin en önemli eksikliği önderlikten yoksun oluşudur. Elbette ki bu isyan içerisinde birçok devrimci hareket gücü ölçüsünde yer almıştır. Ama kitlelere önderlik yapılamamıştır. Dolayısıyla hareket, siyasi örgütlerin önderliğinden yoksun bir hareketti.

Önderliğin olmadığı ya da zayıf kaldığı hareketler bir yerden sonra sona ererler. Gördükleri baskı, sömürü ve her türlü tahakküm sonucu sokaklara dökülen halk kesimleri, önderlikten yoksun olduğunda, başlattıkları eylem bir yerden sonra kendiliğinden sonuçlanır. Sömürülen, ezilen, baskı gören, tahakküm altında tutulan kitlelerin kendiliğinden ayaklanmaları, önderlikten yoksun olduğunda iktidarı hedef almaktan kopuk bir nitelik taşır.

Dolayısıyla işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm ezilen yığınların ayaklanmalarına önderlik zorunludur. Önderliğin sağlanmadığı hareket düzene ve baskıya karşı tepki hareketidir. Ve bu hareketler haklı ve meşru hareketlerdir. İlericidirler. Lakin sömürü ve baskıyı yaratan sisteme duyulan tepki, önder-

likten yoksun olduğunda doğrudan sistemi ve devleti hedef almaz. Dolayısıyla kendiliğinden hareketler düzen sınırları içinde kalan hareketlerdir.

Oysa sömürü ve tüm baskı ve zulmü yaratan mevcut düzendir. Dolayısıyla düzeni kökten hedef almalı ve iktidar perspektifiyle hareket etmelidir. Kitleler, şikayet ettikleri sorunları yaratan düzeni hedef almalı, devrim perspektifiyle mücadele etmelidirler. Bunun için de ezilen sınıflara önderlik eden, onları bilinçlendiren, yönlendiren, sevk ve idare eden devrimci yapı olmalıdır. Elbette ki devrimci hareketler vardır.

Ama sorun salt onların varlığı değildir. Sorun -başta proletarya hareketi üzere- devrimci yapıların ezilen ve sömürülen yığınları -en azından ileri kesimlerini- önlerine koydukları devrim perspektifiyle örgütleyebilmeleri, onları kazanabilmeleri ve onlara devrim güzergahında önderlik edebilmeleridir.

Önderliğin sağlandığı hareketler, ayaklanmalar, başkaldırıları kendiliğinden hareket olmaktan çıkar, gerici, ezen, sömüren yapıya karşı alternatif yapıyı hedefleyen hareketlere dönüşürler. Sorun budur.

Gezi İsyanı'nda eksiklik devrimci önderliğin öne çıkamamasında ve mevcut düzene tepki duyan, hoşnutsuz olan, başkaldıran yığınlara önderlik rolünün yerine getirilememesinde kendisini göstermiştir. Gezi İsyanı, Türkiye tarihinde oluşan en kitlesel ayaklanmaydı. Gezi'den İstanbul'a ve Türkiye'nin hemen hemen tüm illerine yayılan milyonların katıldığı hareketti. Yığınların gördükleri katmerli baskılara karşı tüm ülke çapında bir isyandı. Çeşitli halk kesimlerinde gördükleri baskılara karşı oluşan öfkenin belli bir birikim sonucu patlamasıydı, başgösteren kitlelerin meydanlara dökülmesiydi... Ama gereken önderlikten yoksundu. Dolayısıyla bu durum, Türkiye'de yığınları ayaklandıran nesnel duruma müdahale edecek öznel gücün henüz yeterince gelişmemesinin sonucudur. Gezi İsyanı'nın bu eksikliğini görmek gerekir.

Yeni Gezi'lere hazır olmak!

Kendiliğinden hareketler sınıf mücadelesinden kopuk değildir. Tersine sınıf mücadelesinin ve baskıya karşı müca-

delenin kaçınılmaz tezahürüdür. Bunun sonucu kendiliğinden halk ayaklanmalarının nesnel şartları devamlı vardır. Burada önemli olan kendiliğinden ayaklanmaya önderlik etmektir. Sınıf bilinçli proletaryanın asli görevi proletaryayı ve diğer ezilen sınıfları örgütlemek ve devrim perspektifiyle önderlik etmektir.

Gerek dünyada gerek ülkemiz somutunda sistemin ürettiği sorunlar yumağı ve çelişkiler silsilesi giderek derinleşmektedir. Bunun sonucu sınıf mücadelesinin koşulları kitleleri ayaklanmalara itmektir. Bu durum Gezi örneğinde de kendisini göstermiştir.

Bugünün mevcut durumunda ekonomik durum daha kötüleşmiş, sömürü ve işsizlik iyice artmıştır. Ayrıca dünya çapında uluslararası emperyalist sistemin ürettiği Covid-19 pandemisi bu sorunları daha katmerli boyutlara tırmandırmıştır. Bundan dolayı olası hareketlerden, isyanlardan ürken R.T. Erdoğan yönetimi, devletin diğer kurumları ile baskı ve saldırı furçasını iyice artırmıştır. Olası ayaklanmalardan ürken iktidar buna mahal vermemek için emekçileri sindirmek istemektedir. Devrimci ve demokrat kesimler üzerinde de baskı ve saldırının boyutlarını kat be kat tırmandırmaktadır.

Tüm bunlara karşın çelişki ve sorunlar kalkmadığı gibi daha keskin döneme girilmiştir. Sistemin iflas ettiği bir süreçte girilmiştir. Bunun görülmesi gerekir. Önderliğin önemi ve sınıf mücadelesinin

de oynadığı asli rol görülmelidir. Sorunlarının üzerine gidilmeli, eksikleri giderilmeli ve daha ileriye taşınmalıdır. Ayrıca devrimci hareketlerle eylem ve güç birlikleri önemsenmeli ve ortak mevzide mücadele edilmelidir.

Kararlıca ve sabırla bu adımlar atıldığında, kitlelerin güveni kazanılarak sağlam ilişkiler kurulduğunda bu doğrultuda olumlu sonuçlar alınacaktır. Giderek kendiliğinden hareketler yerini önderliğin sağlandığı hareketlere bırakacaktır. Burada belirleyici olan objektif durumdur. MLM hatta ısrar eden ve objektif durumu iyi gören proletarya hareketi geleceğin çok şeylere gebe olduğunu görür ve kendisini böylesi bir sürece hazırlar.

Unutulmasın ki, diyalektik-materyalizmin yasası, çelişkiler yasası, günümüzün çok hızlı gelişmelere gebe olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla her hareket örgütlenmeye de muhtaçtır. Önemli olan bunu görebilmek ve bu minvalde ısrar etmektir.

Bunların görülmesi ve pratikten edinilen bilgiler ile yanlışların ve eksiklerin üzerine gidilerek öncü rolü o zaman yerine getirilecektir. Bu potansiyel ülkemizde de vardır. Bu Gezi İsyanı'yla görülmüştür. Önemli olan bu potansiyel gücü pratikte harekete geçirmektir. Tüm bu gerçeklerden hareket ederek, kendiliğinden hareketi devrimci önderliğin damgasını vurduğu harekete dönüştürmek!.. Şu anki asli görev budur!

Adalet Arayışı Yarınları Bizden Yana Çevirmek İçin!

3 Eylül günü Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nce tahliye edilen Av. Aytaç Ünsal, adli yargılama talebiyle başlatmış olduğu ölüm orucu eylemini 4 Eylül günü 215. gününde sona erdirdi.

Ünsal hakkındaki tahliye kararının 1 Eylül günü verildiği ancak 3 gün bekletilerek İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesine ve Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği anlaşılırken ölüm orucunun kritik günlerinde olan Ünsal'a dönük bu keyfi bekletme devletin katliamcı kimliğini tekrar ortaya koydu. Nitekim hukuksuz bir şekilde tutuklanan ve yargılama süreci yürütülen Halkın Hukuk Bürosu avukatlarının uzun bir sürece bilinçli bir şekilde yayılan bu yargılama sürecinde ölüm orucu eyleminde olan Av. Ebru Timtik 27 Ağustos günü yaşamını yitirmişti.

Gizli ve açık tanık ifadeleri nedeniyle İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın da ara-

sında olduğu 18 avukata toplam 159 yıl 2 ay ceza verilmişti. Yargılandıkları davada Ebru Timtik 13 yıl 6 ay, Aytaç Ünsal 10 yıl 6 ay hapse mahkûm edilirken açık tanıkların verdikleri ifadelerin polislin dayatması ve tehdidiyle olduğu ortaya çıkmıştı. Diğer taraftan "gizli tanık" ise bildiğimiz üzere devletin özellikle son süreçte sıklıkla uyguladığı, dava dosyasını yalan beyanlar üzerine güçlendirmek ve kısa yoldan ceza kesmek amacıyla kullandığı bir yöntem. Toplumsal muhalefete dönük baskı ve sindirme, ezilenlerin birlikte mücadelesini tamamen yok etme amacını taşıyan devlet her aracıyla halka dönük saldırılarını boyutlandırırken bunun bir parçası olarak avukatları hedef alıyor. Devletin değil ezilen her kesimin haklarını savunan; işçi, emekçi, Kürt, Alevi, kadın, LGBTİ'lerin adalet arayışlarına eşlik edenleri hedefine koyan devlet ezilenlerin haklarına sahip çıkmasının önünü de kapatmaya çalışıyor. Yani avukatlara dönük

gözaltı-tutuklama furçasının sebebi bir bütün ezilenlerin birlikte mücadele hattını yok etme, toplumsal muhalefeti sindirme kaygısı ile alakalı.

Hatırlayalım; çoklu baro sistemine geçiş de bunun bir parçasıydı. Geçtiğimiz günlerde adli yıl açılışında konuşma yapan Cumhurbaşkanı R.T.Erdoğan'ın söylemleri avukatlara dönük saldırıların hız kesmeden devam edeceğinin de bir habercisi oldu.

Adalet kimindi?

Beştepe'deki adli yıl açılış töreninde konuşan Erdoğan, "Teröristlerin avukatlığını yapanın teröristliğe soyunması mümkün değildir. Şayet yaparsa bunun bir bedeli olacaktır. Dünyanın hiçbir ülkesinde böyle çarpık bir duruma izin verilemez. Önümüzdeki dönemde avukatlıktan teröristliğe uzanan bu kanlı yolun önünü kesmek için gerekeni yapacağız. Hakimin, savcının, polislin, askerlin yapmadığını, kamusal bir vazife icra eden avukat da yapmamalıdır. Yargının hiçbir unsuru, herhangi bir ideolojinin emrine giremez. Yargının tek ideolojisi adalet olmak zorundadır. Bir adalet kurumu olması gereken kimi baroların, terör örgütlerinin arka bahçesi, propaganda aracı, yasadışı faaliyetlerinin kılıfı haline dönüşmesi çok acıdır. Uyuşturucu baronunu savunan avukat uyuşturucu tüccarlığına, katili savunan avukat cana kast etmeye, hırsız savunan avukat hırsızlığa kalkışmıyorsa, teröristin avukatlığını yapmanın da teröristliğe soyunması mümkün değildir" açıklamasını yaparak avukatlara dönük meslekten men uygulamasının geleceğinin

işaretini verdi.

Savunmanın önünü kesen, zaten adaleti kendinden menkul olan yargı sisteminde adaletin yalnızca ezenden yana işlediğini gözler önüne seren TC devleti artık "demokrasi-adalet-hak-hukuk" kelimelerinin ardına gizlenmeye gerek görmemektedir. Olağanca açıklığıyla faşist karakterini ortaya koyan devletin politikalarının dillendiricisi olarak Erdoğan'ın adli yıl açılışındaki sözleri ezilenlerin birlikte mücadelesinin tamamen önünün kesilmesi için ellerinden geleni artlarına koymayacaklarına işarettir. Çünkü biliyoruz ki "terörist" ünvanı bu topraklarda sömürüye, zulme, katliama başkaldıranlara layık görülüyor. Bütün bunlara başkaldıranlar eşit, özgür, sömürsüz ve cinsiyetsiz yarınlar için mücadeleyi büyütme çalışmalarını gözaltı-tutuklama-ınfaz saldırıları ile karşı karşıya kalıyorlar. Bu saldırılara karşı adaletsizliğin çukurunda adaleti aramaya çalışan avukatlar da bir tercih yapmaya zorlanıyorlar. "Ya bizden olacaksın, adalet peşinde koşmayacaksın. Var olan hak ihlallerine göz yumarak bu ihlallerin savunucusu olacaksın. Ya da onlardan, o halde mesleğinden ihraç edileceksin" deniliyor.

Bu haliyle adaletin kimler için adalet anlamına geldiği daha alenileşiyor. Zaten bilinen gerçekler daha da gün yüzüne çıkıyor. Evet, adalet ezilenler için değil ezenler için işliyor ve işliyordu. Ancak adalet arayışı yarınları ezilenlerden taraf çevirmek için sürmek zorunda...

Kavgada Ölümsüzleşenler

Süleyman Cihan

1949 yılında Dersim-Pulur Hülüküşağı'nda doğan Süleyman Cihan, Proletarya Partisi ile genç yaşlarda ilişkilendi. 1973'te ilişkisi kopan Cihan öğretmenlik yapmaya ve sürekli okumaya devam etti. İstanbul'da 1974 yılında Tunceli Kültür ve Dayanışma Derneği'ni kurdu. Aynı yıl Batı Anadolu Bölge Komitesi'nde yer aldı. 1973 yılındaki yenilginin ardından Parti'yi sağcı oportünistlere teslim etmeme adına bayrak açan ilk isimlerden. Yine Cihan'ın yoğun mücadeleleri sonucunda yapılan 1. Konferans'ta MK-SB üyeliğine ve Örgütlenme Komitesi'ne getirildi. 77-80 dönemlerinde çıkan Üç Dünya Teorisi ve AEP revizyonizmine Mao'yu ve Çin Devrimi'ni savundu. Süleyman Cihan yıl-gınlığın kol gezdiği cunta koşullarında yapılan 2. Konferans'ta MK üyeliğine, MK

tarafından da Genel Sekreterliğe seçildi.

Cihan 28 Temmuz 1981 tarihinde gözaltına alındı. Aylar süren işkenceli sorguların ardından, teslim aldığı 'ser verip sırmeme' geleneğinin sürdürücüsü olarak 15 Eylül 1981 günü işkencede katledildi. Süleyman Cihan, İbrahim Kaypakka'nın ardından Proletarya Partisi'nin işkencede katledilen 2. Genel Sekreteriydi.

Sırma Boyoğlu

1958 yılında Erzincan'da doğan Sırma Boyoğlu ekonomik nedenlerden dolayı küçük yaşta İstanbul'a taşınır. Çevresi tarafından sevilen biri olan Sırma, amcası Ali Rıza Boyoğlu'ndan etkilenerek devrimci düşüncelere sempati duyar. 7 Eylül 1978 günü sivil faşistlerin bildiri dağıtımına engel olmak için alana giden devrimcilerin arasında yer alan Sırma Boyoğlu, sivil faşistlerin silahlı saldırısı sonucu

ölümsüzleşir.

Munzur Geçgel

2 Eylül 1980 günü çatışmada katledilen kardeşi Ali Geçgel'in cenazesini almak için İzmir'e giden Proletarya Partisi militanı Munzur Geçgel gözaltına alınır. Gözaltında yoğun işkence gören Munzur Geçgel 9-10 Eylül 1980 günü işkence sonucu katledilir.

Zühre Dersim

Proletarya Partisi taraftarı Zühre Dersim, 14 Eylül 1988 yılında İsveç'te yakalandığı kanserden dolayı hayatını kaybetti.

Ahmet Şahin

1965 Elbistan doğumlu Ahmet Şahin Proletarya Partisi'nin düşünceleriyle tıp okuduğu dönemde tanıştı. Ankara'da Komsomol'un inşa görevini üstlenen Ahmet Şahin, daha sonra Parti tarafından Amed'de görevlendirildi. 8 Eylül 1989 günü Mersin'deki Osmaniye Polis Karakolu baskınında tutsak düşen Şahin

işkencede katledildi. Ahmet Şahin Komsomol'un ilk şehidi olarak tarihe geçti.

Bektaş Daşgöl

1945 Sivas-Kangal doğumlu Bektaş Daşgöl Proletarya Partisi'nin düşünceleriyle işçi olarak gittiği Almanya'da tanıştı. ATİF içerisinde aktif çalışma yürüten Daşgöl Berlin'de yakalandığı kanser hastalığından kurtulamayarak 16 Eylül 1994 yılında ölümsüzleşti.

Sinan Günel (Halo)

Sinan Günel (Halo) 1979 yılında Tokat Almus'a bağlı Dadukta'da doğtu. Doğduğu çevre devrimciliği bilen bir çevreydi. Birçok kez gerillaya katılma isteği, 1998'deki 8 aylık tutsaklığının ardından 1999 yılında gerçekleşen Sinan Günel artık dağların Halo'su olmuştu. 6 Eylül 2001 gecesi yoldaşlarıyla birlikte pusuya düştü. Hiç tereddüt etmeden düşman unsurlarına silahıyla yanıt verdi. Ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi militanı, Halk Ordusu savaşçısıydı.

Kendine Güven, Kolektife Güven; Geleceği Kazan!

“Güven” kavramı, sınıf mücadelesi yürüten politik özneler açısından her dönem tartışılan bir kavram olagelmıştır. Sınıf mücadelesinin, inişli-çıkışlı, yenilgi ve yengilerle; atılım ve geri çekilmeler dolu gerçekliği söz konusu kavramın politik özneler açısından yaşamda karşılığını doğrudan etkilemiştir/etkileyecektir. Devrimin kitlelerin eseri olacağına inanlar açısından “Güven” kavramı aynı zamanda ideolojik-politik temelde, bilimsel bir zemin üzerinden beslenir ve şekil alır.

Ne var ki tersi bir yerden, kitlelerin, devrimci ve komünist güçlere yaklaşımı bağlamında “Güven”, ancak büyük bir çaba, ağır bedeller, istikrarlı bir çalışma ve politik açıdan üretken bir tutum ve çizgiyle sağlanabilir. Zira kitleler, emperyalist-kapitalizmin çepre çevre sarıp sarmaladığı, bencilliği ve özel mülkiyeti her dakika üreten bir toplumsal sistem içinde diğer yandan merkezi iktidarın korku, şiddet ve katliam dalgası içinde mahsur durumdadır.

Bu tablo içinde, kitlelerin kendilerine çağrı yapan politik güçlere birtakım önyargılar, çekinceler ve soru işaretleriyle yaklaşımları son derece doğaldır.

Kitlelerin, devrimci ve komünist güçlere duyduğu “Güven” başlığında tartışmayı, politik güçlerin hareket tarzı ve yaklaşımlarında aramak doğru olacaktır. Kitlelerin devrimci ve komünist güçlere duyduğu “Güven”, sınıf mücadelesinin genel gidişatından doğrudan etkilenir. Sınıf mücadelesinin, kitle hareketinin geliştiği bunun içinde devrimci-komünist güçlerin de aktif ve etkili olarak kendini var ettiği süreçlerde, kitlelerin politik öznelere duyduğu “Güven” in daha gelişkin olduğu bir gerçektir.

Bilimsel açıdan, kitlelerin devrimdeki rolüne ilişkin analiz ve ideolojik bakışına rağmen devrimci ve ilerici güçlerde, bu

örgütlerin kadrolarında da yığınların deşistirici ve dönüştürücü gücüne duyulan “Güven”de bir başka açıdan kitle hareketinin andaki durumundan etkilenir. Örneğin, Taksim Gezi parkında birkaç ağacın kesilmek istenmesine karşı patlak veren Gezi İşyanı’nın açığa çıkardığı sürecin ve yarattığı etkinin; devrimci ve komünist saflardaki kadroların, kitlelerin yaratıcı ve yıkıcı gücüne olan güvenini tazelediğine şüphe yok.

Özetle; Güven olgusunun gerek kitleler cephesinden gerekse de politik güçler açısından sınıf mücadelesinin günceldeki koordinatlarından doğrudan etkilendiğini söylemek gerekir. Kuşkusuz bu denklemede, “Güven” yaratma sorumluluğu açık ki, iktidarı ele geçirme ve politik öncü olma iddiasındaki devrimci ve komünistlerin omuzlarındadır. Zira onlar siteminin mevcut işleyişinin hangi temeller üzerinden şekillendiği ve bugün yaşadığımız korkunç yoksulluk, sefalet ve zulmün gerçek nedenini ve kurtuluşun nasıl olabileceğini bilimsel olarak analiz edebilme iddiasında olanlardır. Bu hedefe kitlelerin üzerindeki ideolojik politik ve kültürel hegemonya kırılmadan ve devrimci temelde bir odak inşa edilmeden varılmayacağına ise şüphe yoktur. Öyleyse kitleleri ikna etmenin, kazanmanın ve örgütleyerek savaştırmanın yolu bu temelde bir Güven’in inşa edilmesinden geçer. Bu da ancak sınıf mücadelesinin zor, çetin ve aynı zamanda uzun soluklu mücadelesi içinde savaş ve direniş temelinde gerçekleşebilecektir.

Kendine güven, inisiyatif al, harekete geç!

Bu kabul bizi, devrimci ve komünist gücün, onun kadro ve militanlarının Güven olgusunu nasıl tartıştığı, ele aldığı sorununa getirir. Kendimize ne kadar güveniyoruz?

Aynı komite ve organda faaliyet yürüttüğümüz yoldaşlarımız ya da bir bütün olarak kolektife ne kadar güveniyoruz? Aynı soruları şöyle de sormak mümkün; Güven kazanmak için ne yapıyoruz? Kolektifin Güven inşa etmesi için neler yapıyoruz?

Görüldüğü üzere “Güven” olgusu, devrimci birey ile kolektif ilişkisi bağlamında tıpkı kitlelerle politik özneler arasındaki etkileşime benzer şekilde bir içerik taşır. “Güven” nasıl kitleler nezdinde, kolektifin inşa etmesi gereken bir muhtevaya sahipse aynı zamanda devrimci örgütün kadro ve üyeleri açısından benzer bir muhtevaya sahiptir. Her devrimci militanın işe kendisinden başlamasıyla yaşanacak bir değişim ve bunun beraberinde inşa edilecek bir Güven olgusu söz konusudur. Güven olgusu, yüzlerce işçinin her bir ipliği tek tek dokuyarak ördüğü büyük bir halata benzer. Halatın yeterince sağlam olmadığına dair söylenecek her söz, oradaki her bir yapıcıya daha fazla ve özenli çalışma sorumluluğu yükler. Komünist Partisi açısından tablo bundan farklı değildir. Komünist Partisinin, kitleler nezdinde ciddi bir “Güven” inşa etmesi; onu oluşturan, her bir komite ve organın bunun içinde yer alan her bir militanın ve faaliyetçinin, Güven’i zedelediği düşünülen her bir kıymık tanesine büyük bir cüretle açtığı savaşa, buna eşlik eden özverili ve istikrarlı bir çaba ile mümkün olabilir.

Aynı komite ve organda yer alan militanlar arasındaki Güven’in, aynı yerde olmakla bir anda ortaya çıkacağını düşünmek yanlıştır. Aynı komitede veyahut aynı alandaki yoldaşlar arasındaki Güven ilişkisi kuşku yok ki mücadelenin engebeli sürecinde yani pratik içinde inşa edilecektir. “Güven” ve “Güvensizlik” fikri, algısı veya gözlemine dair her söz, ilkin kendi organ ve komitesinde dile getirilmek üze-

re devrimci militana bir sorumluluk yükler. Kuşkusuz bu temelde ideolojik-politik bir sorgulamaya, militan açısından söz ile pratik arasındaki bir uyum eşlik etmelidir. Devrimi militan, “Güven”i karşısındakinden talep ederken aynı zamanda kendisinin de benzer bir görevle hareket etmesi gerektiğini unutmamalıdır. Aksi bir durum eksiklikleri tespit eden, karşıdan Güven veren bir pratik bekleyen ancak kendisini bunun dışında tartışan bir yaklaşıma tekaül edecektir. Bugün açısından belki de öne çıkan yan, yaşamında devrimci değişim ve disiplin, ideolojik temelde bir sorgulamaya girilir girilmez, kısa sürede yoldaşlar ve kitleler üzerinde bir “Güven” in inşa edileceğini bekleme halidir. Kısa zamanda hedefe ulaşma arzusu yaşamın genel akışına da aykırıdır. Zira biliyoruz ki Başkan Mao, nehrin bir gecede donmadığını bir gecede de erimeyeceğini dile getirir.

Kolektif açısından bakıldığında da tablo böyledir. Pek çok nedenle birlikte nihayetinde kitlelerin zedelenen Güven’in inşa edilmesi kolay olmayacaktır. Bunun için zamana ihtiyaç vardır. Bu süre içinde de kolektifin, kendi hata ve eksiklerine karşı açık; kitlelere karşı dürüst, istikrarlı ve özverili çabasına ihtiyaç vardır.

Kendine güvenen, bunu yaşamında örgütleyen devrimcilerden müteşekkil komiteler ve bu komitelerin organik birleşimiyle ortaya çıkan bir örgüttür ki, kitlelerle sağlam ve güçler bağlar kurarak onları demokratik halk devrimine seferber edebilir.

Kitlelerin kolektife güvenmesinin yolu, militanların ona güvenmesinden bunun için de kendisine duyduğu Güven’i büyütmesinden; bu temelde inisiyatifini geliştirerek güçlü adımlarla harekete geçmesinden geçecektir!

Nepal'de Maoist Hareketi Yeniden İnşa Etme Sorunu

* Rishi Raj Baral

Geçmişte görkemli bir tarihe sahip olan Nepal Maoist Hareketi'nin bugünkü durumu bilmek dünya devrimcileri için derin bir endişe nedenidir. Sadece devrimciler değil, aynı zamanda gerici güçler de bu hareketi dikkatli bir şekilde takip ediyor.

Şu anda Nepal toplumu, çetrefilli bir süreçten geçiyor. Çeşitli engeller ve zorluklarla karşı karşıyayız. Aynı anda hem COVID-19'a hem de devlet baskısına maruz kalıyoruz.

Nepal gerici güçleri, hangi gerici yabancı gücün iktidarda kalacağına odaklanmış durumda ve bunun için her türlü pazarlığı yapmaya hazırlar. Tüm ülkeyi kargaşa ve kaosa sürükleyerek ulusal bağımsızlık üzerine oyun oynuyorlar. Gerici baskı ve bu baskıya karşı Nepal halkının direniş mücadelesi devam ediyor.

Geçmişte, Nepal halkı, Nepal Komünist Partisi (Maoist) önderliği altında on yıl boyunca Halk Savaşı içinde savaştı. Hepimiz üst düzeydeki liderler Prachanda ve işbirlikçilerinin devrime ihanet ettiklerini ve neo-gericilere dönüştüklerini biliyoruz. Bu komünizm kılığındaki yeni gericiler eski gericilerden daha da tehlikeliler. Halkı daha fazla depresyona sokuyorlar.

Maoist hareket dağıldı, bölündü ve geri püskürtüldü, fakat tamamen ortadan kalkmadı. Elbette durum, dün olduğu gibi değil, fakat yine de halkın büyük bir bölümü Maoist harekete inanıyor ve devrimcilerin davranışlarıyla ikna edilmesi gerekiyor. Bu güveni ancak pratik yoluyla gerçekleştirebiliriz.

Şu anda üç grubumuz var: Nepal Komünist Çekirdek, Nepal Komünist Partisi (Devrimci Maoist) ve Netra Bikram Chanda Biplav'ın önderlik ettiği Nepal Komünist Partisi. Bu üç örgüt, devriminin yol gösterici ilkesi olarak Marksizm-Leninizm-Maoizm'i benimsiyorlar. Bu örgütler dünün on yıllık Halk Savaşı'nın birer parçası.

Şimdi tam da devrimci ruhu göstermenin zamanı, fakat işler sorunsuz ve iyimser bir şekilde gitmiyor. Mohan Baidya "Kiran"ın liderlik ettiği NKP (Devrimci Maoist) Yeni Demokratik Devrim ve Üç Sihirli Silah'a bağlılığını ifade etti. Fakat, görünüşe göre yorgunlar ve pratikte kolay bir yol yürümek istiyorlar. Gerçekte, bu belgede ne yazdığının bir önemi yok, artık devrim için bir heves ve irade göstermiyorlar. Öyle görünüyor ki, subjektif koşullar adı altında legal müca-

deleden ayrılmak istemiyorlar.

Devrimci ruh ve bağlılık Biplav'ın liderliğindeki partide görülüyor. Sözde sol hükümet Biplav'ın Nepal Komünist Partisi'ni yasakladı, birçok üst düzey lider ve aktivistini gözaltına aldı ve tutukladı. Fakat bu tek başına yeterli değildir. Asıl önemli olan mesele ideolojik-politik doğruluk ve politik çizgide netliktir. Bu konuda Biplav'ın partisinin bazı problemleri mevcut. Biplav'ın partisinin ortaya koyduğu "birleşik devrim" politik çizgisi kendi içinde belirsizdir. Ne söylemeye çalıştıkları belli değil. Aynı şekilde Biplav'ın liderliğindeki parti, "post-empyralizm" fikrini ileri sürdü. Bu, empyralizmin sonu anlamına geliyor ve bu devrimci güçler içinde büyük şaşkınlık yarattı ve aralarındaki birliği ve ortak anlayışı engelledi.

Hindistan, Filipinler ve Türkiye'de Maoist partiler Uzun Süreli Halk Savaşı yürütüyor. Ülke içinde ve dışında düşmana karşı ölüm kalım savaşı veriyorlar. Yine Avrupa, Latin Amerika, Afrika ve ABD'de Maoist parti ve örgütler ülkelerinin özgün koşulları içerisinde sınıf mücadelesini yoğunlaştırıyorlar. Yüzlerce politik lider, aktivist ve aydın hapishanelerde. Buna karşın, Nepal'deki Maoist örgütler buralardaki mücadele ve hareketlere olması gereken ilgi ve alakayı göstermiyorlar. Aslında, çok tepkisiz bir durumdayız. Bu hoş bir bakış açısı değil. Proleter enternasyonalist bir ruh da değil. Bu tür bir ilgisizlik devrimci değerlere aykırıdır.

Şu an Devrimci Enternasyonal Hareket (DEH) tarihe karışmış durumda. Bu hareket, geçmişin bir fenomeni haline geldi. NKP (Devrimci Maoist) uzun bir deneyime sahip yoldaşları tanıdı ve geçmişte DEH'e önderlik pozisyonunda yer aldı. Fakat değişen koşullarda, yeni bir enternasyonal embriyonik merkez inşa etme konusundaki rolleri için hevesli ve aktif olmadılar. Bunun yerine, ICOR ile ilişkilerini geliştirmeye çalışıyor görünüyorlar. Biplav'ın liderliğindeki Komünist Parti bu meseleden daha da bihaber durumda. Öyle görünüyor ki, Uluslararası Komünist Hareket'le hiçbir ilgileri yok. Sadece Nepal Komünist Çekirdek bu konuya daha hassas ve ciddi görünüyor. Proleter enternasyonalist ruh açısından bakıldığında, bu hoş bir bakış açısı değil. Buna karşılık, Avrupa ve Latin Amerikalı Maoist partilerin aktivizmi ve bağlılığı takdir edilmektedir.

İçinde bulunduğumuz an, ezilen Nepal halkı için en zor zamanlar. Ülkedeki durum günbegün daha kötüye gidiyor. Ulusal

bağımsızlık ve demokrasi sorunu tüm alanlarda saldırı altında. Yabancı güçler, özel olarak da Amerikan empyralizmi, Hindistan yayılmacılığı ve Çin sosyal-empyralizmi çeşitli aldatmacalarla Nepal'deki varlıklarını genişletmek istiyorlar. Böylesi bir durumda, ilerici ve devrimci güçler arasındaki birlik hareketi yükseltmek için vazgeçilmez bir ihtiyaçtır. Maoist hareket içindeki ayrılık ve bölünmenin gerici için rahat bir ortam yarattığı gerçeğini ciddiye almalıyız. Bunun için de devrimciler arasındaki kutuplaşma ve yeniden yapılanma sürecine, ezilen halk arasında devrimci coşku ve güveni yansıtan yeni bir tür yön vermek gerekiyor.

Böylesi bir durumda, her parti ve örgütün içindeki devrimci lider ve kadroların, partinin belirsiz siyasi çizgisine, tekdüze ve basmakalıp çalışma tarzına karşı ideolojik bir mücadele vermesi çok mantıklı geliyor. Özellikle Biplav liderliğindeki Nepal Komünist Partisi "birleşik devrim" fikrini benimsedikleri kendi siyasi çizgisini tekrar düşünmelidir. Partinin ideolojik ve politik çizgisi doğru değilse, devrim hakkında büyük büyük konuşmanın bir anlamı yoktur. Mao yoldaşın ifade ettiği gibi, ideolojik ve politik çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi belirler. Benzer şekilde NKP-Biplav Yeni Demokratik Devrim çizgisini terk etti. Nepal toplumunun hala yarı-feodal ve yarı-sömürge olduğunun ve Nepal devriminin karakterinin Yeni Demokratik olduğunun netleştirilmesi gerekmektedir. Çözülmesi gereken sorunlar mutlaka olacaktır.

Bizler teorik bilgiye ve pratik deneyime sahip olmalıyız. Yeni kuşağın teorik çalışmalara fazlaca ilgi duymaması bir ironi konusudur. Bu kuşak, sonuca hemen ulaşmak istemektedir. Bu kuşağın devrim yolunun çeşitli zigzaglar içinde ilerlemesi gerçeğine sabırları yoktur. Diğer yandan, eski kuşak geçmişin deneyim ve tarihini ortaya koyarak rolünü arıyor. Tecrübeli ve kıdemli yoldaşlara saygı duymalı ve onların deneyimlerinden ders almalıyız. Lider eksikliği bulunmamaktadır. Ancak bu tek başına yeterli değildir, hareket her zaman dinamik önderlikler talep eder. Yoldaş Mao Zedung'un rehberliğinde, yaşlıları, orta yaşlıları ve gençleri her seviyedeki önderlikler içinde birleştirmeliyiz. Bu "Üçü Bir Arada" prensibidir. Gençlik önderliğini ilerleterek ve devrimci halefleri inşa ederek devrime önderlik etmeliyiz. İşte hareketimizde eksik olan budur.

Eğer durumun ciddiyeti hesaba katılmazsa, Nepal'deki Maoist hareketin dağılma aşamasına ulaşan diğer ülkelerin pozisyonuna düşmeyeceğini kimse söyleyemez. Bu anlamda, Nepal Komünist Çekirdek, Maoist hareketin örgütsel yeniden inşası konusunu gündeme getirdi. Şu konuda net olmalıyız ki, sadece devrimci ideoloji ve çizgiye odaklanan bir yeniden örgütlenme kampanyası Nepal'deki Maoist harekete yeni bir ivme ve yön verebilecektir. Hepimiz yerlerimizden fedakarlık yapmaya hazır olmalıyız.

Şimdi tarihi yeniden gözden geçirmenin ve tarihten öğrenmenin zamanı geldi. Zaman, güçlü irade, öz mücadele ve devrimci iyimserlik talep etmektedir. Nerede durmamız gerektiğini ciddi bir şekilde düşünmeliyiz. On yıllık Halk Savaşı'nın mirasının taşıyıcıları olduğumuzu iddia ediyorsak, yeni bir şekilde düşünmenin ve yeni bir adım atmanın zamanıdır. Özellikle, Kiran ve Biplav liderliğindeki her iki partinin genç liderlerini ve kadrolarını durumu ciddiye almaya çağırıyorum. Devrim kendiliğinden gerçekleşmez. Devrimciler "zayıf subjektif koşullar" adı altında sessiz kalmamalıdır. Devrim bilinçli çaba ve inisiyatif gerektirir.

Maoist olmak farklı türde bir devrimci olmaktır. Sadece sözlerle değil, eylemlerde de güçlü bir bağlılığa sahip olmalıyız. Devrimin Üç Sihirli Silahına güvenmeliyiz. Şu anda tek bir örgüt hiçbir şey yapamamaktadır ve bunun için yeniden yapılanmaya ihtiyaç var. Yalnızca Marksizm-Leninizm-Maoizm ve Halk Savaşı'na dayanan devrimci yeniden yapılanma bize yeni bir yol ve yeni bir adım sağlayabilir. Her ne kadar birleşik hareket inşa etme görevi o kadar kolay olmasa da... Çeşitli gelişmeler ve zorluklar mevcuttur. Fakat, bunun ileriye taşınması gerekmektedir ve biz bunu yapabiliriz. On yıllık Halk Savaşı'nda savaşan ana güç hala yaşıyor ve kitleler hala devrimden yana. (3 Ağustos 2020)

Kaynak:

<https://dazibaorojo08.blogspot.com/>

* *Deneyimli bir edebiyat uzmanı ve Marksist eleştirmen olan Dr. Rishi Raj Baral, geçmişte, Mohan Baidya'nın (Kiran yoldaş) başkanlığındaki Ichhuk Kültür Akademisi Başkan Yardımcılığını yapmasının yanı sıra çevrimiçi bir dergi olan The Next Front'un baş editörüydü. Kiran'ın yakın bir dostu ve güçlü bir destekçisi olarak, NKP(Maoist) içerisinde daha sert bir kanadı temsil ediyordu.*

EBA'ya Terkedilen Öğrenci, Maaşına Göz Dikilen Eğitim Emekçisi

31 Ağustos'ta uzaktan eğitim süreci boyunca verilen yetersiz eğitimin telafi edilmesi için 18 Eylül'e kadar sürecek ilk ve orta öğretimlerde uzaktan eğitim programı devreye sokuldu. Uzaktan telafi eğitimleri olarak nitelendirilen bu süreç 2019-2020 yılının bahar döneminin büyük bir kısmını kapsayan uzaktan eğitim sürecini telafi etme amacıyla veriliyor. Uzaktan eğitimin niteliksizliği apaçık ortadayken bu duruma telafi olarak 18 günlük uzaktan eğitim sürecinin devreye sokulması MEB'in sunduğu "çözüm" oldu.

21 Eylül'de yüz yüze eğitime aşamalı geçiş yapılacağı açıklanırken 1. sınıflar için 2+5 olarak sunulan iki gün eğitim beş gün tatil olarak EBA'nın kullanılması önümüzdeki süreçte online eğitim tartışmalarının derinleşeceğini gösteriyor. İlk öğretim sürecinde bulunan diğer sınıflar için somut bir açıklama yapılmazken eğitimin düzenli olarak 21 Eylül'de başlayacağı açıklandı. 8. sınıflar ve 12. sınıflar için özel düzenleme yapılacağı belirtilirken bu düzenlemenin içeriğine dönük açıklama yapılmadı.

YÖK tarafından üniversitelerin açılacağına dair yapılan açıklamalar kitlelerin nabzını yoklarken seyreltilmiş yüz yüze eğitim programının sonucu olarak eğitimin güz dönemi boyunca online yapılacağı açıklanması önümüzdeki süreçte ilk ve orta öğretimde nasıl bir yol haritası izleneceğinin ipuçlarını veriyor. 15 milyon öğrencinin 1 milyonun

üzerinde eğitim emekçisinin yaşamının doğrudan etkileneceği bu sürecin keyfiyetle işletilmesi eğitimin devlet açısından bugün külfet olarak görüldüğünü gösteriyor.

Milli Eğitim Bakanı yaptığı açıklamalarda çokça hassasiyetlerinden dem vururken; öğrencilerin ve ailelerin öfkesini frenlemeye, süreci kotarmaya çalışıyor. Çokça ifade edilen bir diğer gündem eğitimin maliyeti iken devletin bütçesinden eğitime ayrılan kısmın büyütülmesi öğrencilerin sağlığı, eğitim altyapısının sağlanması gibi bir gündem bulunmuyor. İşaret edilen büyük oranda eğitim emekçilerinin maaşları oluyor. Devletin bu süreçte eğitim emekçilerinin gelirine göz diktiği, emek örgütleri tarafından ifade edilirken kadrolu öğretmenlerin bu süreçte hakları kısmen yasal güvence altında bulunuyor. Ancak sözleşmeli öğretmenlerin saat sınırları düşünüldüğünde yasal hakları kısıtlı bulunuyor.

Yüzbinlerce mezun öğretmen işsizlikle boğuşup atama beklerken devletin bu süreçte yeni bir kıyım gitmesi olağan gözüküyor. Pandemi sürecinde yüz yüze eğitim koşullarının bulunmadığı okullarda, sınıfların seyreltilmesi tartışması yeni sınıfların açılmasına ihtiyacı büyütüyor. Bunun yüzbinlerce öğretmene istihdam yaratması beklenirken devletin kesenin ağzını sıkamak adına atacağı adımla tüm bunların tersine doğru ilerleneceğine işaret ediyor. Eğitim-Sen şimdiden pan-

dem vakası görülen yada temaslıların çalıştığı 133 okulu açıklamış bulunuyor. Bu okulların açıklanmasının Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından "istismar zemini yaratmak" olarak nitelendirilmesi bu sürecin şeffaf olmayan bir şekilde yürütüleceğini gösteriyor. Devlet halkı sürü bağışıklığına terk ederken eğitim emekçilerinin kitlelerle şeffaf bir şekilde veri paylaşması bile "istismar" iddiasıyla karşılaşabiliyor.

EBA fırsat eşitliği mi, uçurumu mu?

Yukarıda ifade ettiğimiz şekliyle uzaktan eğitim ilk ve orta okullarda başlamış bulunuyor. Devlet okullarında EBA üzerinden fırsat eşitliği edasıyla yürütülürken özel okullarda online ders zorunluluğu getirilmiş bulunuyor. Öğrencilerin EBA derslerine ulaşımı pandemi süreci boyunca onlarca araştırma tarafından ortaya koyulan şekliyle yüz binlerce öğrencinin takip edemediği bir süreç olmuştur. Öğrencilerin EBA'ya ulaşacak altyapı yoksunluğu fırsat eşitliği olarak ortaya sunulan projenin fırsat eşitsizliğini derinleştirdiğini gösterirken; özel okulların zorunlu eğitime geçmesi devlet okullarının EBA üzerinden eğitime devam etmesi fırsat eşitsizliğini uçuruma çevirmiş bulunuyor.

İlk ve Orta eğitim olarak ifade ettiğimiz 1. sınıftan 12. sınıfa kadar bulunan eğitim sürecinin sınav döneminde bulunan öğrenciler en yoğun şekilde hissediyor. Devletin öğrencilerin geleceğini saatlere sıkıştırdığı eğitim sürecini

düşündüğümüzde sınav döneminde bulunan 8 ve 12. sınıf öğrencilerinin yaşadığı sorunların katmerlendiğini ifade edebiliriz. Geçtiğimiz yıl onlarca öğrencinin sınav sonuçları sonucunda intihar ettiği bir durum söz konusuysen meselenin öğrenciler açısından ne kadar kritik olduğunu görmek gerekiyor.

Pandemi sürecinde ev içi şiddetin arttığı, öğrencilerin bu sürecin doğrudan mağduru ve muhattabı olduğu bir koşulda ev-içine sıkıştırılan öğrencilerin yaşadığı sorunların katlanması bekleniyor. Emekçilerin alım gücünün düşüşü öğrencilerin yaşam standartlarını doğrudan etkileyen bir yerde duruyor. Öğrencilerin yaşadığı bu sorunlar büyük bir öfke biriktiriyor. Özelde sosyal medya üzerinden yükselen bu isyan dalgası büyük oranda biriken öfkeye işaret ediyor. Kendiliğinden bir biçimde sosyal medya tag'ları üzerinden ifade edilen bu kaygıların öğrenciler açısından büyüyen öfkenin açığa çıktığı boyutlar oluyor. Bu öfkenin önümüzdeki süreçte kendisini farklı biçimlerde ortaya koyması muhtemel gözüküyor.

Pandemi sürecinde esnek çalışma koşullarına mahkum edilen ve Milli Eğitim Bakanı tarafından öğretmen ücretlerinin "yük" olarak nitelendirilen eğitim emekçileri açısından durum öğrencilerin durumundan farklı değil. Kazanılmış hakların turpanlanması adına yeni adımların atılacağı emek örgütleri tarafından açıktan ifade ediliyor. Bu durumda eğitim emekçilerinin örgütlülüklerini büyütmesi kritik bir yerde duruyor.

1 Eylül Yine Polis Ablukası ve Saldırılarına Sahne Oldu

1 Eylül Dünya Barış Günü için alanlara çıkan kitleyi yine polis ablukası, yasaklar ve polis saldırıları karşıladı. HDP'nin 3 aylık eylem programlarının final mitingleri de 1 Eylül'de yapılırken Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki çok sayıda kent merkezlerin de alana çıkıldı. Riha'da yapılmak istenen açıklamaya ise polis saldırarak 5 kişiyi gözaltına aldı. Yapılan saldırının ardından Riha halkı kent merkezini eylem alanına çevirdi.

İzmir

Emek ve Demokrasi Güçleri, Alsancak semtinde bulunan Gündoğdu Meydanı'nda basın açıklaması yaptı. Açıklamaya HDP milletvekilleri Sezai Temelli, Nejedet İpekyüz, Pero Dünder, Serpil Kemalbay ve Gülistan Kılıç Koçyiğit'in yanı sıra çok sayıda sivil toplum kuruluşu üyeleri katıldı.

Antalya

Antalya Emek ve Demokrasi Güçleri de 1 Eylül Dünya Barış Günü vesilesiyle Attalos Meydanı'nda basın açıklaması gerçekleştirdi. Açıklamaya Halkların Demokratik Partisi (HDP) Grup Başkanvekili Saruhan Oluç, HDP Milletvekilleri Remziye Tosun, Hüseyin Kaçmaz, Kemal Bülbül, HDP Parti Meclisi (PM) Veli Saçılık, CHP Antalya il örgütü katıldı.

Adana

Emek ve Demokrasi Güçleri'nin Taşköprü'de yapmak istediği "barış zinciri"ne Adana İl Emniyet Müdürlüğü, pandemiyi gerekçe göstererek izin vermedi. Bunun

üzerine eylemciler Atatürk Parkı'nda açıklama yaptı.

Amed

Amed'de ise Şeyh Said Meydanı'ndan Urfa Kapı'ya kadar oluşturulmak istenen "barış zinciri" Diyarbakır Valiliği'nin Covid-19 önlemleri bahanesiyle polis tarafından engellendi. "Barış zinciri'nin oluşturulmak istendiği alan, polis bariyerleriyle kapatıldı. Polisler, etkinliğe izin vermeyeceklerini söyleyerek, kitleyi bariyerlerin içine alarak üç ayrı noktada bekletti. Uzun süren müzakerelerin ardından, HDP'li milletvekilleri ve kurum temsilcileri Urfa Kapı'ya yakın bir noktada açıklama yaptı.

Van

Van'da düzenlenmek istenen eylemde, eylemcilerin Newroz Parkı'na gitmesine izin verilmedi. Bunun üzerine HDP Van İl Örgütü binasının bulunduğu caddede 'barış zinciri' oluşturuldu. Covid-19 salgını nedeniyle eylemde, aralarına mor şeritler çeken partililer, fiziksel mesafe kurmasına uygun bir şekilde açıklama yaptı.

Ankara

Ankara'da ise 10 Ekim Aileleri, 10 Ekim 2015'de katliamın yaşandığı Ankara Garı önünde açıklama yapmak istediler. Açıklamanın yapılacağı alanı ablukaya alan polis kitleye saldırdı. Saldırı sonucu 1 kişi gözaltına alınırken, gazetecilerin görüntü alması da engellendi.

1 Eylül Dünya Barış Günü için alanlara çıkan kitleyi yine polis ablukası, yasaklar ve polis saldırıları karşıladı. Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki çok sayıda kent merkezinde de alana çıkıldı.

İstanbul

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde İstanbul Kadıköy'de 2 ayrı eylem düzenlendi. Düzenlenen eylemlerde AKP-MHP iktidarının ayakta kalmak uğruna savaş politikalarını devreye soktuğu ve bununla birlikte savaşa ayrılan bütçenin halkın cebinden çıktığı vurgulandı.

Eylemlerin ilki HDP'nin çağrısıyla Kadıköy Süreyya Operası önünde gerçekleştirildi. HDP'li çok sayıda vekil, HDP bileşenlerinin yanı sıra Partizan, Yeni Demokrat Gençlik (YDG) ve Yeni Demokrat Kadın (YDK) 'ın da katılım sağladığı eylem polis ablukası altında gerçekleştirildi. Süreyya Operası çevresini kuşatan polis eylem sırasında sık sık provokasyon yaratarak saldırı tehdidinde bulundu.

Eylemlerde ortak basın açıklamasını İstanbul Emek, Barış ve Demokrasi Güçleri adına İstanbul Tabip Odası Genel Sekreteri Osman Küçükosmanoğlu okudu. Küçükosmanoğlu, emperyalist güçler arası çekişmelerin ve rekabetin arttığına ve dünya üzerinde savaş tehlikesinin her zamankinden fazla olduğu bir dönemden geçildiğine işaret ederek; ölümlerin, doğa tahribatının dünyanın geleceğini tehdit ettiği, milyonların açlığa ve sefalete sürüklendiğini belirtti.

Sarıgazi'de polis saldırısı ve işkence!

1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla İstanbul'un Sancaktepe ilçesine bağlı Sarıgazi Mahallesi'nde basın açıklaması yapmak isteyen Yeni Demokrat Gençlik (YDG), Gençliğin Devrimci Güçleri (Dev-Güç), Devrimci Öğrenciler Birliği (DÖB) ve HDP Gençlik Meclisi üyeleri gençlere polis engel oldu. Gençlerin önünü kapatan polis 17 genci işkenceyle gözaltına aldı.

Yaşanan gözaltının ardından işkence, Sarıgazi Polis Kalekolu'nda da sürdü. Çok sayıda gencin vücudunun çeşitli yerlerinde ezilme, burkulma ve morluk oluştu. Kalekolun ardından gençler Vatan'da bulunan İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. 2 Eylül günü ise Çağlayan Adliyesi'nde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Gençlik Öğütleri yaşanan işkenceye dair İHD İstanbul Şubesi'nde basın açıklaması gerçekleştirdiler. Burada açıklamayı okuyan Esra Can "Bu saldırı devrimci gençliğin sokakları hareketlendirmesinden, Kürt halkının mücadelesinin yanında durmasından, emekçilerle omuz omuza mücadele etmemizden korkan faşizmin son süreçlerde yoğunlaşmış saldırılarının bir parçasıdır" dedi.

Koray Aspir Gazi Mahallesi'nde Uğurlandı

MLKP/FESK Karadeniz Kır Gerilla Birliği ve aynı zamanda HBDH savaşçısı olan Koray Aspir 28 Ağustos 2020 tarihinde Kars-Kağızman'da çıkan çatışmada ölümsüzeleşti.

Koray Aspir'e ilişkin açıklama yapan MLKP Kürdistan Örgütü, "Koray Aspir yoldaş Erdal'dan aldığı kıvılcık bayrağı düşmanın kalbine saplayan sayısız neferlerimizden biri oldu" ifadelerini kullanırken HBDH ise Aspir için yaptığı açıklamada "Türkiye ve Kürdistan birleşik devriminin zaferi için mücadele etti. 'Bitirdik' diyenleri, tekrar tekrar vuran eylemlerimizin güçleri arasında yerini aldı. Bugüne kadar mücadelemizi şehit-

ler vererek sürdürdük, bundan sonra da birleşik devrim ateşini harlamaya devam edeceğiz" dedi.

Aspir Gazi Mahallesi'nde uğurlandı

Aspir için 2 Eylül günü Gazi Mahallesi'nde bulunan Gazi Cemevi'nde cenaze töreni düzenlendi. Cemevi'nde düzenlenen törene Aspir'in ailesi, HDP İstanbul İl Eşbaşkanı Erdal Avcı ile birlikte aralarında ESP, Devrimci Parti, SMF ve Partizan'ın da olduğu devrimci kurumlar katıldı. Cemevi'nde ÖTSP adına yapılan konuşmada, "Anıları çok büyük, çok değerli. Bugün

bizim omuzlarımızdaki yük bir kez daha yükseldi. Hasan Ocaklar'dan bugüne kadar tüm yoldaşlarımızın anılarını zaferlere ulaştırmak görevimiz, Koray yoldaşın anısını zafere ulaştırmak bir kez daha görevimiz" denildi.

Aspir ailesi adına söz alan Müslüm Aspir ise, "Koray'a hasretimiz büyük. Ama yoldaşları arasında görünce çok mutlu oldum. Mücadelesi bize örnek olsun, bayrağını yerde bırakmayacağız" dedi.

Konuşmaların ardından Aspir'in cenazesi Gazi Mezarlığı'na götürüldü. Polis cenazenin çıkışında flamaların taşınmasına dahi müsaade etmedi. Kitleyi de zırhlı araçlarla yol boyunca taciz etti. Mezarlık girişinde de kitleyiGBT ve üst aramasına maruz bıraktı. Burada ise kitle cenazenin gelişiyile sık sık "Koray Yoldaş yaşıyor, komünistler savaşıyor", "Şehitlere sözümüz devrim olacak" sloganlarını attı. Aspir'in cenazesinin defnedilmesinin ardından tören sona erdi.

Ankara'da Koray Aspir için anma
Ankara Partizan ve YDG, 28 Ağustos günü Kars Kağızman'da şehit düşen HBDH ve MLKP gerillası Koray Aspir'in ailesini ziyaret etti ve ardından düzenlenen anmaya katıldı.

ESP İl binasında yapılan anmaya, Partizan, YDG, Devrimci Parti, DGD temsilcileriyle, HDP İzmir Milletvekili Murat

Çepni'nin yanı sıra Koray Aspir'in babası Yılmaz Aspir de katıldı.

Anmada, ESP adına yapılan konuşmada, şehitlerin hep aynı düşün peşinden koştukları vurgulanarak "Hedeflerimiz, dağın arkasındaki hayallerimiz için can bedel savaşıyoruz. Koray'ımız tam bu çağrının peşine gitti. Pek çok şehit yoldaşı sinevizyon da gördük. Sinan'ı gördük, onla toprakları iç içe geçti şimdi" denildi.

SGDF adına yapılan konuşmada ise Koray Aspir'in devrimci hayatında Gezi'den Kobanê'ye köprü olmanın somut hali olduğu belirtildi ve "Birleşik devrimini kanıyla sulayan bununla kalmayıp Rojava'daki devrim pratiğini kendinde yaşatmış yoldaşı anıyoruz" diye kaydedildi.

Ankara Keçiören'de açılan taziyeyi ziyaret eden Partizan ve YDG okurları aileye, baş sağlığı dileklerini ileterek, Koray'ın mücadelesini sürdüreceklerini ve acılarımızın ortak olduğunu söyledi.

Koray Aspir için akşam düzenlenen anmaya ailesi, yoldaşları devrimci kurumlar, HDP İzmir Milletvekili Murat Çepni, HDP Ankara İl Eş Başkanı Pakize Sinemiloğlu, Partizan ve YDG temsilcileri de katıldı. Anmada söz alan Partizan temsilcisi, "İbo'lardan Mahir'lerden Deniz'lerden, Nubar'lara Lorenzo'lara Sinan'lara Koray'lara mücadelelerini sürdüreceğimize bir kez daha söz veriyoruz" dedi.

Ebru Timtik'in Cenazesine Polis Saldırısı

Ölüm orucunun 238. gününde yaşamını yitiren avukat Ebru Timtik, 28 Ağustos günü İstanbul Barosu önünden meslektaşlarıyla düzenlenen uğurlama töreninin ardından Gazi Mahallesi'nde ölümsüzlüğe uğurlandı.

27 Ağustos günü zorla tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitiren Ebru Timtik için hastane önüne gelen çok sayıda kişi Ebru Timtik'i sahiplendi. Polis ise cenazeyi kaçırarak Yenibosna'da bulunan İstanbul Adli Tıp Kurumu'na (ATK) getirdi. Yine ailenin rızası dışında otopsi yapılacağı öğrenildi. Kitle ise buna karşın ATK önüne geldi. Aralarında Partizan okurlarının da bulunduğu çok sayıda kişinin ATK önündeki bekleyişi sürerken Av. Sinan Zincir ve Av. Sezgin Tanrıkulu burada konuşma gerçekleştirdi.

ÖHD'li Av. Zincir konuşmasında, "Ebru bu toprakların demokrasi mücadelesi ve devrim mücadelesinin bir şehididir. Andımızdır, her yerde dile getirdik dile getirmeye devam edeceğiz; anılarına sahip çıkacağız. Ebrunun özlemine kurduğumuz o güzel ülkeyi mutlaka bu topraklarda kuracağız. Bu toprakların yiğit bir evladını, bir canımızı kaybettik" ifadelerine yer verdi.

Av. Tanrıkulu ise, "İnsanların vicdanını körelten ölümlerendir açıklık grevi ve ölüm orucu direnişleri ile ölmek. Maalesef bu süreçte sorumluluğu olan kurul var. Başta siyaset ve yargı kurulu var. Arkadaşımız ölmeden adil yargılanacağı bir ortam yaratabilirdik fakat olmadı" dedi.

Gazi Mahallesi'ndeki törene polis ablukası

Ebru Timtik için İstanbul Barosu önünde düzenlenen törenin ardından Gazi Cemevi'nde de bir tören düzenlendi. Gazi Cemevi'nde düzenlenen törenin sonrasında mezarlığa yapılan yürüyüşe polis saldırı. Ebru Timtik'in cenazesi polis tarafından kaçırıldı. Timtik'in cezaevinde olan kardeşi Barkın Timtik'in cenazeye katılmasına izin verilmezken tören öncesi Gazi Mahallesi ve Cemevi çevresi polis ablukası altına alındı. Aralarında HDP'li vekiller ile Partizan okurlarının da bulunduğu çok sayıda kişi Cemevi'ne yoğun uğraşlar sonucu girebildi. Cemevi'nde yapılan törenin ardından kitle mezarlığa doğru yola çıktı. Burada cenaze aracını kaçırmak isteyen polis kitleye gaz bombaları ve plastik mermilerle saldırı. Ya-

pılan ilk saldırının ardından kitle dağılmayarak mezarlığa geçti. Vasiyeti gereği annesinin mezarına getirilen Timtik, türküler, deyişler eşliğinde annesinin bulunduğu kabirde karanfillerle toprağa verildi.

Ebru'nun defnedilmesinin ardından kitle mezarlıktan çıkarak yürüyüşe geçti. "Devrim şehitleri ölümsüzdür", "Katil devlet hesap verecek", "Gün gelecek devran dönecek AKP halka hesap verecek" ve "Ebru Timtik ölümsüzdür" sloganları eşliğinde yürüyen kitleye polis saldırı.

Kitle ara sokaklara dağılırken, Ersin Çelik isimli bir kişi ise polisler tarafından gözaltına alındı. Yapılan bu ilk saldırının ardından polis halkı silah çekerek tehdit etmeye başladı. Bu esnada da polis ismi öğrenilemeyen bir kişiyi de işkenceyle gözaltına aldı.

“Sağlık Sisteminin ve Çalışanların Bu Yükü Kaldırmaları Mümkün Değil”

2020'nin ilk aylarında tüm dünyayı etkisi altına almaya başlayan koronavirüs (Covid-19) pandemisi Türkiye'ye de Mart ayında giriş yaptı.

İlk vakanın açıklanmasının ardından Sağlık Bakanlığı Haziran ayının başına kadar Bilim Kurulu ile birlikte çeşitli açıklamalar yaparak “önlem”-“ çalışmaları sürdürdü. 3 aylık süreçte so-kağa çıkma yasaklamaları/kısıtlamaları, belirli yaş gruplarına yasaklamalar gibi uygulamalar devreye konulurken 1 Haziran itibariyle “normalleşme” çağrısı yapıldı.

O tarihten itibaren tedbirlerdeki gevşemenin sonucunda vakalar yeniden artış göstermeye başladı. Özellikle işçi havzalarında koronavirüs vakalarının patlama yaşandı. Bununla birlikte sağlık çalışanlarının omzuna binen yük daha da arttı. Başta Türk Tabipler Birliği (TTB) olmak üzere sağlık kurumları yaptıkları açıklamalarla sürecin yönetimi konusunda eksiklikleri dile getirdiler.

Biz de Özgür Gelecek gazetesi olarak Ankara Tabip Odası (ATO) Genel

Sekreteri **Muharrem Baytemür** ile süreci konuştuk. Baytemür ayrıca sağlık emekçilerinin en önemli risk grubunda olduğunu ifade ederek, acilen çözüm bulunması gerektiğinin altını çizdi.

- İlk olarak şunu sormak istiyoruz, vaka sayılarının bu denli artmış olmasında iktidarın “normalleşme” adımlarının etkisi nedir?

- 1 Haziran'da başlayan normalleşme süreciyle toplumda salgın azaldı/bitti algısı oluştu ve bu rehavete yol açtı. Kaçınılmaz olarak vaka sayılarında ciddi artış oluştu. Düğünler, nişanlar, kına geceleri peş peşe yapılmaya başlandı; taziyeler, Ayasofya'nın cami olarak açılışında 350 bin kişinin topluca namaz kılması, asker uğurlamalar, AVM'lerin açılması, sahiller, hastanelere Covid-19 dışı başvurularla patlama, ertelenen sınavların yapılması, fabrikalarda üretim süreçlerinin yetersiz önlemlerle devam etmesi, kamu kurumları, izolasyon ve fiilyasyonda yetersizlikler vakalardaki artışlarında belli başlı faktörleri oluşturdu. Elimizdeki veri ve uygulamalarla

“Ülkemizde çalışma koşulları, uzun çalışma saatleri, koruyucu ekipmanda yaşanan yetersizlikler, moral-motivasyon kaybı, kronik hastalığı olanların çalışmaya zorlanması, başvuruda bulunan vatandaşların semptomlarını gizlemesi sağlık çalışanlarının hastalanma ve can kaybında önemli faktörler.”

sürü bağışıklığına gidildiğini söylemek doğru olmaz.

- Sağlık emekçileri de bu süreçten en çok zarar gören grupların başında geliyor. Sizce bu denli ölümlerin yaşanmasının başlıca nedenleri nelerdir?

- Sağlık emekçileri bütün dünyada riskli gruplar arasında doğal olarak önde geliyor. Ülkemizde çalışma koşulları, uzun çalışma saatleri, koruyucu ekipmanda yaşanan yetersizlikler, moral-motivasyon kaybı, kronik hastalığı olanların çalışmaya zorlanması, başvuruda bulunan vatandaşların semptomlarını gizlemesi sağlık çalışanlarının hastalanma ve can kaybında önemli faktörler.

- TTB olarak Sağlık Bakanı ile görüşme gerçekleştirdiniz. O görüşmede bakanlığa ne gibi tavsiyelerde buldunuz?

- Sağlık Bakanı ile TTB MK görüştü. Gerek görüşme sonrası yapılan açıklamalar, gerekse yapılan paylaşımlarda, Türk Tabipleri Birliği ve Tabip Odalarının salgının yönetiminde bilimsel gerekler ve şeffaflığın önemli olduğunun

altını çizerek, katkı ve destek sunmak istediklerini biliyoruz. Önemli bilimsel birikime sahip uzmanlık deneklerinin süreçte yer alması gerektiğinin önemi bir kez daha vurgulandı. Sağlık çalışanlarının çalışma koşulları, maaşlarına/emekliliklerine yansıtacak düzenlemelerin yapılması, çok fazla ihtiyaç duyduğumuz bu dönemde atama bekleyen hekim, hemşire, teknisyen ve diğer sağlık mezunlarının atamasının yapılması görüşmede dile gelen konular oldu. Bunun yanında aşı çalışması, sonbahar dönemi nedeniyle grip aşısının ve risk grupları için zatürre aşısının yeterli temin edilmesine dair konular da konuşuldu.

- Süreçte sizce neler yapılmalı?

- Salgın gerçeğinin kabul edilerek, bütün tarafların katılımıyla etkin ve bilimsel bir yönetim yapılmalı. Toplumun kurallara uyması yakından ve etkili bir şekilde denetlenmeli. Her il/ bölge özel olarak değerlendirilmeli ve ona göre önlem alınmalı.

Artışın bu şekilde devam etmesi durumunda sağlık sisteminin ve çalışanların bu yükü kaldırması mümkün değil, ivedilikle gerekenler yapılmalı.